

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**SALGIN DÖNEMİNDE UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİMİN
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

İbrahim KANDEMİR

Zonguldak 2023

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**SALGIN DÖNEMİNDE UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİMİN
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Hazırlayan
İbrahim KANDEMİR**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Elif AKDEMİR**

Zonguldak 2023

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığını taahhüt ederim.

İbrahim KANDEMİR

07.03.2023

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında 196282104010 numaralı İbrahim KANDEMİR'in hazırladığı “**Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitimin Okul Öncesi Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi**” konulu ~~DOKTORA~~/YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca ---- günü saat --- yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OYBİRLİĞİYLE/OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

Doç. Dr. Emrullah YILMAZ
Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Elif AKDEMİR
(Tez Danışmanı)
Üye

Doç. Dr. Sadiye KELEŞ
Üye

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 20...

Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum : ZBEÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı
Tez Başlığı : Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitimin Okul Öncesi Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi
Tez Yazarı : İbrahim KANDEMİR
Tez Danışmanı : Dr. Öğretim Üyesi Elif AKDEMİR
Tez Türü, Yılı : Yüksek Lisans, 2023
Sayfa Adedi : 72

2019 Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 virüsünün yayılmasıyla birlikte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de insan yaşamının her alanında bazı önlemler alınmıştır. Eğitim alanında da, okul öncesi eğitimden yüksek öğretime kadar tüm kademelerde, 2020-2022 eğitim- öğretim yılının bazı dönemlerine kadar uzaktan eğitim sürecine geçilmiştir. Öğretmenlerin eğitim-öğretim öğretim faaliyetlerinin devam etmesi için uyguladıkları uzaktan eğitim sürecinde, okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda süreci değerlendirmek, gelecek de karşılaşılabilecek eş değer durum karşısında yapılması gerekenleri belirlemede önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple bu araştırma ile, Covid-19 salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitimin okul öncesi öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırmalardan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ile açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Zonguldak il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 10 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Salgın sebebiyle araştırma dahilinde veriler, okul öncesi öğretmenlerinden online görüşme ile toplanmıştır. Araştırma problem cümlesi olan "Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim okul öncesi öğretmenlerince nasıl değerlendirilmektedir?" sorusu çerçevesinde oluşturulan alt problemler ele alındığında; öğretmenlerin büyük bölümünün süreçten sıkıldıkları ve motivasyon kaybı yaşadıkları gözlenmiştir. Süreç doğrultusunda çoğu öğretmenin kendini yetersiz görerek mesleki gelişim seminerlerine veya kurslarına yöneldiği belirlenmiştir. Aynı zamanda öğretmenler, bu süreçte çocuklara hitap etmek de zorlandıklarını ve teknik alanda sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Çocukların da bu süreçten sıkıldıklarını ve isteksiz davranışlar sergilediklerini belirten öğretmenler, her ne kadar salgın döneminde evlerde olmak gerekse de eğitim alanında uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerine

geçemeyeceği konusunda ortak görüş bildirmişlerdir. İleride yapılacak çalışmalarda öğretmenlerin yanı sıra, veliler, çocuklar ve okul yöneticilerinden de veriler toplanarak okul öncesi dönemi çocuklara verilebilecek hibrit öğrenme ortamları değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme, Uzaktan Eğitim, Okul Öncesi Eğitim.

ABSTRACT

Institution : ZBEU, Institute of Social Sciences, Department of Curriculum and Instruction
Title : Evaluation of Distance Education Implemented During the Epidemic by Preschool Teachers
Author : İbrahim KANDEMİR
Advisor : Assist. Prof. Dr. Elif AKDEMİR
Type of Thesis, Year : M.Sc. Thesis, 2022
Page Number : 72

With the spread of the Covid-19 virus that emerged in Wuhan, China in December 2019, some precautions have been taken in all areas of human life in Turkey as well as all over the world. In the field of education, distance education has been started at all levels, from pre-school to higher education, until some periods of the 2020-2022 academic year. Evaluating the process in line with the opinions of pre-school teachers in the distance education process that teachers apply to continue their education and training activities has an important place in determining what needs to be done in the face of an equivalent situation that may be encountered in the future. For this reason, with this research, it is aimed to evaluate the distance education applied during the Covid-19 epidemic period by preschool teachers. In the research, a case study research design from qualitative research designs was used. In the research, a personal information form and an interview form consisting of open-ended questions were used for the data collection. The study group of the research consists of 10 pre-school teachers working in Zonguldak city center and its districts. Due to the epidemic, data were collected from preschool teachers online. The research problem sentence is “How is distance education applied during the epidemic period evaluated by preschool teachers?” Considering the sub-problems created within the framework of the research problem; It was observed that most of the teachers were bored with the process and experienced loss of motivation. In line with the process, it has been determined that most teachers see themselves as inadequate and turn to professional development seminars or courses. At the same time, the teachers stated that they had difficulty in addressing the children in this process and that they had problems in the technical field. Stating that their children were bored with this process and exhibited reluctant behaviors, the teachers shared a common opinion that distance education cannot replace face-to-face education in the field of education, even though they need to be at home during the epidemic. In future studies, hybrid learning environments that can be

given to preschool children should be evaluated by collecting data from parents, children and school administrators as well as teachers.

Keywords: Evaluation, Distance Education, Pre-school Education

ÖN SÖZ

Yüksek lisans çalışmam boyunca beni destekleyen, adım adım her aşamasında yanımda olan desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen danışman hocam Sn. Dr. Öğr. Üyesi Elif AKDEMİR'e teşekkürlerimi borç bilirim.

Her an olduğu gibi bu süreçte de yanımda olan ve beni yalnız bırakmayan değerli eşime, bu süreç içinde ailemize dahil olan ikizlerimize, hayatım boyunca maddi manevi arkamda hissettiğim annem babam ağabeyime teşekkür ederim.

Beni yüksek lisans yapmaya teşvik edip başlamama vesile olan, hayatımda tanıdığım en merhametli koca yürekli merhum Prof. Dr. Ali ARSLAN'a hediye ediyorum. Nur içinde yat değerli hocam.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
ÖN SÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ	1
1. GENEL BİLGİLER.....	3
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Problem Cümlesi.....	4
1.3. Alt Problemler	4
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Araştırmanın Amacı	5
1.6. Sayıtlılar	6
1.7. Sınırlılıklar	6
1.8. Tanımlar	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. Okul Öncesi Eğitim.....	8
2.1.1. Okul Öncesi Eğitim Tanımı.....	8
2.1.2. Okul Öncesi Eğitimin Önemi	8
2.1.3. Okul Öncesi Eğitiminin Amaçları	8
2.1.4. Okul Öncesi Eğitimin Tarihsel Gelişimi	9
2.2. Uzaktan Eğitim.....	10
2.2.1. Uzaktan Eğitim Kavramı	10
2.2.2. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi	11
2.2.3. Uzaktan Eğitimin Avantajları	13
2.2.4. Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları	14
2.3. Covid-19 Süreci	14
2.3.1. Covid-19 Tanımı	14
2.3.2. Covid-19 Sürecinin Yol Açtığı Sorunlar	15
2.5. İlgili Araştırmalar	16
2.5.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	16
2.5.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	24
2.5.3. İlgili Araştırmaların Kısa Özeti	30

3. YÖNTEM	31
3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Çalışma Grubu	31
3.3. Veri Toplama Aracı.....	32
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	32
3.3.2. Görüşme Formu.....	33
3.3.3. Geçerlilik ve Güvenirlik	33
3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	35
4. BULGULAR.....	36
4.1. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitimin Okul Öncesi Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular	36
4.1.1. Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaşamış Olduğu Problemler	36
4.2. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gelişim Alanlarında Yaşadığı Zorluklar	38
4.3. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Çocukların Etkinliklere Olan İlgilerinde Yaşanan Azalmalar	42
4.4. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Velilerin Yaşadıkları Ortam ve Fiziksel İmkanlarından Dolayı Yaşanan Sorunlar	44
4.5. Salgın Döneminde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları.....	49
SONUÇ	55
KAYNAKÇA.....	61
EKLER	68
Ek 1: Kişisel Bilgi Formu	68
Ek 2: Görüşme Formu Soruları	69
Ek 3: Etik Kurulu Kararı	71
ÖZ GEÇMİŞ	72

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 3.1: Katılımcılara Ait Demografik Özellikler	32
Tablo 4.1: Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaşamış Olduğu Problemler.....	36
Tablo 4.2: Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gelişim Alanlarında Yaşadığı Zorluklar	39
Tablo 4.3: Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Çocuklarının İlgisindeki Azalma Durumu Nedenleri	42
Tablo 4.4: Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Velilerin Yaşadıkları Ortam ve Fiziksel İmkanlarından Dolayı Yaşanan Sorunlar	45
Tablo 4.5: Salgın Döneminde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları.....	49

KISALTMALAR LİSTESİ

- COVID-19** : Yeni Korona Virüsü
EBA : Eğitim Bilişim Ağı
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
TRT : Türkiye Radyo Televizyonu

GİRİŞ

2019 yılı Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde SARS- CoV-2 adı ile ortaya çıkan virüs, insan vücuduna yerleşerek, ölümcül bir etki yaratmasıyla, bulaşıcı bir salgın olarak tüm dünyaya duyurulmuştur. Bulaşıcı özellik gösteren virüs, giderek tüm dünya geneline yayılmaya başlamış ve ülkelerde bazı önlemler alınmıştır. Türkiye'de ilk Covid-19 vakası 2020 yılının Mart ayında kendini göstermiş olup, bunların birlikte bulaşıcılığın artmasına ortam yaratan olduğu düşünülen, okul öncesi eğitimden yüksek öğretime kadar tüm kademelerdeki okullarda, 2019-2020 eğitim- öğretim yılının sonuna kadar uzaktan eğitim sürecine geçilmiştir (İpekli, 2022, s.3).

Okul öncesi dönem, 0-6 yaş grubu çocuğun yaşamının temelini oluşturan ilk deneyimlerin yaşandığı dönemdir. Bu dönemde çocuk keşfederek, merak duyarak, gözlemleyerek hayata dair yeni izlenimler ile karşılaşır. (Sapsağlam 2020, s.5). Çocuğun bu dönemde elde ettiği bilgi ve davranışlarının, çocuğun hayatının ilerleyen dönemlerindeki akademik, sosyal ve psikolojik alanlarındaki faydasını göstermesi, okul öncesi eğitim döneminin en önemli özelliklerinden biri olarak kabul edilmektedir (Aslanargun & Tapan, 2012, s.220). Hayatın her alanında temeli oluşturan okul öncesi eğitimin Covid-19 sürecinde yeterli ilgiyi görememesi, çocuklar, veliler ve öğretmenler açısından bazı sorunları beraberinde getirmiştir.

Uzaktan eğitim uygulamaları, yüz yüze eğitime göre çocuğa, zaman ve mekan sınırlaması olmadan eğitim imkanı sunar. Çocuklar uzaktan eğitim süreci ile birlikte, fırsat eşitliği ilkesiyle, istekleri ve ilgileri doğrultusunda istedikleri eğitimlere yönelebilirler. Aynı zamanda uzaktan eğitim uygulamaları ile, bazı nedenlerden dolayı veya çeşitli hastalıklar sebebiyle eğitimine devam edemeyen çocuklar, eğitim olanaklarından yararlanma imkanı bulur. Uzaktan eğitim uygulamalarının zaman ve mekan açısından da esnek olması kendisini geliştirmek isteyen bireylere de imkanlar sunar. Uzaktan eğitimin avantajları yanı sıra, öğrenen ve öğreten açısından bir takım dezavantajları da bulunmaktadır (İpekli, 2022, s.4).

Günümüzde teknolojik araç-gereç kullanımının yaygınlaşarak artmasıyla, küçük yaştaki çocukların bile bu araç-gereçlere ulaşma imkanı kolaylaşmıştır. Okul öncesi dönemdeki çocuğun bile kolayca ulaşabildiği bu teknolojik araçlar, çocuğun gelişim seviyesine uygun olarak seçilmelidir (Sayan, 2020, s.103). Özellikle salgın dönemi ile birlikte çocuklar, birçok tablet, bilgisayar, akıllı telefonlar vb. araçları zaman sınırlaması gözetmeksizin kullanmaktadır. Anne-baba gözetiminde yapılan uzaktan eğitim sürecinde, öğretmenlerin süreci etkili bir şekilde yürütebilmek adına büyük özveride bulunmuşlardır. Uzaktan eğitimde yapılan eğitimin kalitesinin arttırılabilmesinde, öğretmenlerin süreç ilgili algı ve görüşleri oldukça önemli bir etkiye sahiptir (Başar vd., 2019, s.16). Öğretmenlerin eğitim-öğretim faaliyetlerinin devam etmesi için uyguladıkları uzaktan eğitim sürecinde, okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda süreci değerlendirmek, gelecek de karşılaşılabilecek eş değer durum karşısında yapılması gerekenleri belirlemede önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple Covid-19 salgını döneminde uygulanan uzaktan eğitim uygulamalarının, okul öncesi öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Problem Durumu

Çin'in Hubei eyaletinde bulunan Wuhan kentinde 2019 yılının Aralık ayında, viral enfeksiyona büyük ölçüde benzeyen, sebebi hayvansal yiyecekler olduğu düşünülen bir virüs ortaya çıktı. Covid-19 diye nitelendirilen yeni koronavirüs, solunum yolları aracılığıyla insan vücuduna girip akciğerlere temas ederek, dokunma, hapsirme, öksürme, tükürük vb. aracılığıyla bulaşıcı özellik göstermektedir (Yalçın, 2020, s.8). Yapılan incelemeler doğrultusunda ortaya çıkan Covid-19 isimli virüsün ana belirtileri ateş, öksürük, halsizlik olarak belirlenmiş olup kuluçka süresi 1-14 gün arası kabul edilmiştir (Lu, Stratton & Tang, 2020, s.401).

Geçmiş tarih incelendiği zaman, dünya genelinde yaşanan her salgının toplum yaşamında geri dönülmez düzenlemeleri beraberinde getirdiği görülmüştür. Her salgın sürecinde olduğu gibi Covid-19 sürecinde de toplum alanında bizi bekleyen yeni düzenlemelere gidilmiştir. Toplumu etkileyen bütün alanlar kendi içinde ciddi anlamda etkilenmiştir (Kırık & Özkoçak, 2020, s.135).

Covid-19 ile insanlara toplumsal alanda kısıtlamalar getirilerek hatta karantina süreçleri başlatılarak, sosyal alandaki olumsuz etkileri giderek artmaya devam etmiştir. Özellikle okulların kapatılması süreci ile birlikte öğretmenlerin ve çocukların sosyal alandaki aktiviteleri oldukça kısıtlanmıştır. Bu sebep beraberinde eğitim-öğretim sürecinin aksamasını getirmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim-öğretimi devam ettirebilmek adına uzaktan eğitim sürecine gidilmiştir (Erşahan, 2021, s.1).

Türkiye'de 11 Mart 2020 tarihinde ilk Covid-19 virüsü vakasının ortaya çıkmasıyla birçok insan hayatını kaybetmiştir. Kaybedilen insan hayatı ile seyahat alanında, iş alanında, turizm alanında, sosyal alanlarda, eğitim-öğretim alanında vb. birçok önlemler alınmıştır. Alınan bu önlemlerle ve virüsün beraberinde getirdiği karantina süreci ile birlikte insan yaşamında kaygı, korku ve endişe duygusu artmıştır. Özellikle uzmanlara göre çocukların salgınla beraber okullarından ayrı kalması, evde karantina süreci geçirmesi, sokağa çıkamamaları buna sebep gösterilebilir (İpekli, 2022, s.1).

Ülkemizde ilk vakanın görülmesiyle tüm eğitim-öğretim kademelerinde 15 gün eğitime ara verilmiştir. Virüsün ülkemizde giderek etkisini göstermesiyle, 23 Mart ile uzaktan eğitim süreci başlamıştır.

Uzaktan eğitim sürecinde MEB, okul öncesi eğitimde EBA, TRT anaokulum uygulamasını, televizyon kanallarındaki yayınlarını çocuklar ile buluşturmuştur. Ancak okul öncesi çocuklarının yaş grubu özelliklerinden dolayı, salgın süreci devam ederken, MEB Haziran ayında tekrar okul öncesi eğitim kurumlarını açma kararı almıştır. Bu durum karşısında kararsızlık yaşayan veliler ve salgın sürecinin giderek olumsuz etkisini hissettirmesiyle, okul öncesi eğitim kurumları tekrar kapatılmıştır.

Okul öncesi eğitim; çocukların istekleri ve yetenekleri doğrultusunda, çocuğu birçok alanda geliştirmeyi, ilkokula ve hayata hazırlamayı amaçlayan, kişilik özelliklerinin temelini atıldığı, aile ile öğretmenin çocuğun hayatında önemli ölçüde etkili olduğu bir eğitim sürecidir. Okul öncesi eğitim dönemi, çocuğun kişiliğinin şekillenmesinde kritik bir süreci içinde barındırdığı için, oldukça önemli bir dönemdir (Tanrıverdi ve Erişen, 2010, s.1644). Ayrıca okul öncesi eğitim, çocuğun merak eden, keşfeden, öğrenmeye istekli bireyler yetiştirmeyi görev edinen bir dönemdir (Ayaydın, 2010, s.188).

Okul öncesi eğitim döneminde öğretmen önemli bir konuma sahiptir. Bu çalışmada eğitimin temel taşı oluşturulan, okul öncesi eğitim döneminde yapılan uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmenler tarafından değerlendirilerek, süreçte karşılaştıkları sorunların en aza indirilmesi adına yapılmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

1.3. Alt Problemler

Araştırmanın amacına yönelik belirlenen alt problemlere aşağıda yer verilmiştir;

- Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları problemler nelerdir?

- Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim süreci okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim alanlarını nasıl etkilemiştir?
- Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi dönemdeki çocukların etkinliklere olan ilgileri nasıldı?
- Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecini velilerin fiziksel imkan ve koşulları nasıl etkilemektedir?
- Salgın döneminde yapılan mesleki gelişim etkinliklerini okul öncesi öğretmenleri nasıl değerlendirmektedir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından, Covid-19 virüsünün salgın olarak kabul edilmesiyle birlikte, toplumun her alanında etkisini olumsuz yönde hissettirmeye başlamıştır. Eğitim de bu salgından büyük ölçüde etkilenecek, tüm dünyada yüz yüze eğitime ara verilmiş olup uzaktan eğitim uygulamasına geçilmiştir. Tüm branşlarda olduğu gibi okul öncesi eğitimde de uzaktan eğitim süreci başlamıştır. Okul öncesi eğitim bilindiği üzere, gerek hedeflediği yaş grubu olarak gerekse sürekli içinde etkinlik faaliyetleri barındırmasından ötürü, okul öncesi öğretmenlerinin bu süreçte bazı sorunlarla karşı karşıya kaldıkları düşünülmektedir.

Covid-19 salgını ile birlikte alanda birçok araştırmalar yapılmaya başlamıştır. Ancak bu araştırmalar genellikle çocuklar ve öğretmen adayları ile yapılan çalışmalar olup, genellikle tutum ölçeklerinin kullanılmış olduğu çalışmalardır. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenleri ile ilgili yapılan çalışmaların sayısı da yok denecek kadar azdır. Bu çalışma, salgın döneminde uzaktan eğitim uygulamasını gerçekleştiren okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştığı sorunları belirlenmesine yardımcı olarak, ileride yapılacak olan araştırmalara yardımcı olacağı düşüncesiyle önemli bir yere sahiptir.

1.5. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitimin okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilerek, bu

doğrultuda yaşanan sorunları değerlendirmektir. Okul öncesi öğretmenlerinin bu süreçte karşılaştıkları sorunlar ortaya konularak araştırmanın literatüre katkıda bulunması amaçlanmıştır.

1.6. Sayıtlar

Araştırma dâhilindeki sayıtlara bakıldığı zaman;

- Araştırmadaki çalışma grubunun sayısının araştırmayı temsil ettiği varsayılmıştır.
- Görüşme formundaki sorulara, öğretmenlerin içten ve dürüst bir şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Yapılan bu araştırma

- 2020-2022 eğitim-öğretim yılı uzaktan eğitim süreci ile;
- Örneklem sayısı olan anasınıflarında görev yapan toplam 10 okul öncesi öğretmeni ile;
- Araştırmanın yürütüldüğü Zonguldak ili ve ilçelerindeki anasınıflarında görev yapan görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile;
- Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu ile sınırlandırılmıştır.

1.8. Tanımlar

Covid-19: 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Vuhan kentinde ortaya çıkan ve insandan insana bulaşıcı özellik gösterip, ateş, öksürük, solunum sıkıntısı vb. belirtilerine rastlanan bir hastalık virüsüdür (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

Okul Öncesi Eğitim: Okulöncesi eğitim, 0-72 ay arasındaki çocukların gelişim düzeylerine uygun olarak, çocuğa çeşitli uyarıcılar sunan ve çocuğun her açıdan gelişimini destekleyen aynı zamanda ilköğretim kurumuna hazırlayan eğitim türüdür (Özel, 2017).

Salgın: Mikroorganizmaya bağlı olarak ortaya çıkan hastalıklardır. (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

Uzaktan Eğitim: Uzaktan eğitim, kişinin istediği zaman ve mekanda teknolojik aletler aracılığıyla eğitimini devam ettirmesini sağlayan bir eğitim türüdür (Akgül, 2021, s.24).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Okul Öncesi Eğitim

2.1.1. Okul Öncesi Eğitim Tanımı

Okulöncesi eğitim, 0-72 ay arasındaki çocukların sosyal-duygusal, dil, psiko-motor, bilişsel gelişim alanlarına hitap edilerek, bu gelişim alanlarını her anlamda destekleyen aynı zamanda çocuk da istendik davranış kazandırma sürecidir. Okul öncesi eğitim dönemi çocuğun hayatının en kritik yıllarını kapsamaktadır. Kritik olduğu yıllardır. Çünkü bu süreç çocuğun kişiliğini oluşturacak değerlerini belirleyen önemli bir süreçtir (Balaban, 2017, s.7).

Başka bir ifade ile okul öncesi eğitim, 0-6 yaş dönemindeki çocukların gelişim düzeylerine uygun uyarıcılarla çocuğu fiziksel, duygusal ve sosyal açıdan hayata hazırlayan, aynı zamanda eğitim yıllarının temelini oluşturan bir eğitim sürecidir (Özel, 2017, s.6).

2.1.2. Okul Öncesi Eğitimin Önemi

Okul öncesi eğitim ile okul öncesi eğitim kurumlarına giden çocukların zengin çevresel uyarıcılar aracılığıyla, sağlıklı bir şekilde fiziksel gelişimlerini tamamlamaları yanı sıra, motor, sosyal ve duygusal, dil ve bilişsel gelişim alanlarında gelişimlerinin en üst düzeye ulaşmasını, öz bakım becerilerini kazanmalarını ve ilkokula hazır bulunmalarını sağlamak amacı ile geliştirilmiştir önemli bir eğitimidir (MEB, 2013, s.14).

2.1.3. Okul Öncesi Eğitiminin Amaçları

Okul öncesi eğitiminin temel amacı; çocuğun tüm gelişim alanlarına hitap ederek, çocuğu fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal açıdan ilkokula hazırlamak ile beraber hayata hazırlamaktır. Bu dönem çocuğun gelişimi çok hızlı ilerlediği için aile bu dönemi destekleme de tek başına yetersiz kalabilir. Okul öncesi eğitim kurumları bu süreçte aile ile birlikte çocuğun gelişim alanlarına uygun ortamları yaratarak, onlara destekleyici deneyimler yaratma şansı, çocuğun gelişine katkıda bulunabilmektedir. Aynı zamanda okul öncesi eğitim kurumları ailenin olumsuz desteğini de azaltarak ortadan kaldıracırlar. Türkiye’de okulöncesi eğitim, genel

amaçlar doğrultusunda, çocuğu ilkokula hazırlamakla birlikte bireysel özellikleri de geliştirmeyi amaçlamıştır (Çelik, 2007, s.6).

2.1.4. Okul Öncesi Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Okul öncesi eğitimin tarihi gelişimi dünyada eski çağlara kadar uzanmaktadır. Eski çağlarda okul öncesi eğitim çocuğun bakım ve koruması amacına dayansa da, günümüzde okul öncesi eğitim çocuğun bütün gelişim alanlarına hitap eden temel eğitimidir (Koçyiğit, 2007, s.15).

Plato (M.Ö.427-347), “Cumhuriyet” isimli kitabıyla çocuğun ileriki yıllarında edineceği mesleki yeterlilikleri konusunda erken çocukluk yıllarının öneminden bahsederek, her çocuğun bireysel öze-yeterliliklerinin olduğuna değinmiştir (Oğuzhan ve Oral, 2000, s.23).

Aristo (384-322), erken çocukluk yıllarının önemine değinerek, bu dönemde çocukların gelişimi için eğlendirici etkinlikler yapılması gerektiğinin önemini vurgulamıştır (Poyraz & Dere, 2011, s.1).

Erasmus (1467-1536), çocuk da dayağı reddederek, eğitimin özel bir eğitim yoluyla değil okulda herkes ile eşit eğitimin çocuğa verilmesini savunur (Poyraz ve Dere, 2011, s.2).

J.J.Rousseau (1712- 1778), hayat boyunca özgürlük ilkesini benimseyerek, çocuğun bu doğrultuda yetiştirilmesi gerektiği, yaparak yaşayarak öğrenme ortamının çocuğa benimsetilmesi gerektiği görüşünü savunmuştur (Oğuzhan ve Oral, 2000, s.25).

Dünya’da kadının iş hayatına geçilmesi ile birlikte okul öncesi eğitim uygulamalarına geçildiği görülmüştür. 16. yy. da İngiltere ve Amerika’da okul öncesi eğitimin ilk uygulamalarına rastlanmıştır. Kadınların evlerinde açtıkları “küçük okullar” en eski anaokulu örneği olarak kabul edilebilmektedir. 1767 de Fransız din adamı Johann Friedrich Oberlin tarafından anne-babaları tarlada çalışan çocuklar için “sığınma evi” açılmıştır. İngiltere’de de gece geç saatlere kadar çalışan anne babaların çocuklarının barınması ve korunması için fabrika sahibi Robert Owen tarafından benzer bir okul açılmıştır (Tos, 2001, s.12-13).

Almanya’da 1816 yılında Froebel tarafından ilk anaokulu kurulmuştur. Ardından Froebel okul öncesi eğitim ile ilgili gerekli olan oyuncaklar üretilerek, annelere okul öncesi eğitim ile ilgili gerekli bilgiler vermiştir. Devam eden süreçte İtalya’da da 1898 yılında anaokullarının ilk kurucularından sayılan Montessorri de ilk “çocuk evi” ni açmıştır (Poyraz & Dere, 2011, s.5- 6).

Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarının ilk yapılması Osmanlı dönemine dayanmaktadır. Bu dönemdeki kurumlar çocuklara meslek kazandırmak, savaşa hazırlamak ve yuva olmak amacıyla açılıyordu. Ancak açılan bu okullar paralı ve özel olup, zengin kesime hitap ettiği için yaygınlaşamamıştır (Akyüz, 1996, s.13).

1923’de Cumhuriyet’in kurulması ile birlikte, okul öncesi eğitim ile ilgili gelişmeler birbirini takip ederken, 1973 yılında çıkarılan Milli Eğitim Temel Kanunu ile okul öncesi eğitim mecburi ilkokul seviyesine ulaşmamış çocukları kapsayarak, okul öncesi eğitimin amaçları belirlenmiştir. Birbirini izleyen gelişmeler ile beraber okul öncesi eğitimin 2002 yılında zorunlu eğitim olması amaçlansa da bu mümkün olamamıştır (MEB, 1993, s.235).

Günümüzde Türkiye’de okul öncesi eğitim, 3-5 yaş çocuklar için bağımsız anaokullarında, 4-5 yaş çocuklar için anasınıflarında, 0-6 yaş çocuklar için kreş veya gündüz bakım evlerinde sürdürülmektedir (Yıldırım, 2008, s.91).

2.2. Uzaktan Eğitim

2.2.1. Uzaktan Eğitim Kavramı

Uzaktan eğitim, bireyin istediği yerde, istediği zamanda, istediği teknolojik aletlerle (bilgisayar, tablet, telefon vb.) eğitim öğretimlerini devam ettirmelerine imkân sağlayan bir eğitimdir (Akgül, 2021, s.24). Uzaktan eğitim sürecinde çevresel uyarıların yok denecek kadar az olması eğitimin kalitesi için çok önemlidir (Bozkurt, 2017, s.2).

Uzaktan eğitim, öğrenen ile öğreticinin aynı yerlerde bulunmamlarından ötürü, bilgiyi karşılıklı olarak bilgisayar, telefon, tablet, video konferans, televizyon vb. gibi teknolojik araçlarla aktarabildikleri bir eğitimdir. Uzaktan

eğitim öğrenene istediği anda, istediği mekânda, istedikleri eğitimden yararlanabilme fırsatı sunmaktadır (Koçdar, 2006, s.23).

Özetle uzaktan eğitim için, alışılmış yüz yüze eğitimin dışında çocuğun ve öğretmenin zamandan ve mekandan bağımsız bir şekilde, farklı mekanlarda olduğu durumlarda, çeşitli teknolojik araçlarla planlı ve sistemli bir şekilde yapılan eğitim türüdür diyebiliriz.

2.2.2.Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Mektupla Eğitim

Uzaktan eğitimin dünyadaki yeri 1700'lü yıllara kadar dayanmaktadır. Uzaktan eğitim sürecindeki ilk uygulamalar, İngiltere' de mektuplar vasıtasıyla kendisini göstermiş olup, 1728 yılında Boston Gazetesi'nde yayınlanan bir ilan ile Steno derslerinin uzaktan eğitim ile verileceği duyurulmuştur (Çoban 2013, s.2). 1840 yılında İngiltere'de Pitman tarafından mektuplar kullanılarak, çocuklara İncil eğitimi verilmeye başlanmıştır (Akgül, 2021, s.29).

İngiltere'nin ardından ABD' de 1883 yılında Mektupla Eğitim Üniversitesi kurmuştur. Ancak zamanla halkın yoğun ilgisi giderek azaldığı için kurum kapanmak zorunda kalmıştır (Nizam, 2004, s.9).

1870'li yıllarda Illinois Wesleyan Üniversitesi evde öğrenmeyi başlatmış olup, ardından 1833 yılında New York'ta 'Mektupla Öğretim Üniveritesi' kurulmuştur. 1956 yılında Almanya'nın başkenti Berlin'de, Langenscheid adıyla bilinen, uzaktan eğitim ile eğitim veren bir dil okulu kurulmuştur. Langenscheid'in açılması uzaktan eğitim uygulamasındaki ilk planlı adım olmuştur (Antalyalı, 2004, s.8).

Avustralya uzaktan eğitimi 1914 yılında insanların birbirilerinden uzak yerde yaşamakta olmalarından dolayı, Mektupla Eğitim Sistemi adı altında kullanmıştır. Dünyada uzaktan eğitim sistemi özellikle II. Dünya Savaşı'nın ardından eğitim düzeyini yükseltebilmek adına daha önemli bir hale gelmiştir. Uzaktan eğitim sisteminin ilk ortaya çıktığı ülkeler Avrupa ülkeleriyle, ABD ve Avustralya'dır (Yadigar, 2010, s.14).

Mektupla ile eğitim sürecinde öğrenciler, mektupların geç ulaşması ya da ulaşamaması gibi sebeplerle beraber yeni ortaya çıkan teknoloji ile radyo ve televizyon gibi iletişim araçlarını kullanmayı tercih etmeye başlamışlardır (Kırık, 2014, s.80).

Radyo ve Televizyon ile Eğitim

1919 ABD'de eğitim amaçlı kurulan bir radyo programı ile radyo bir eğitim aracı olarak kullanılmaya başlamıştır. Aynı şekilde ilk olarak ABD'nin IOWA Üniversitesinde eğitim amaçlı televizyon programlarına yer verilmiş ve artan televizyon kanalları ile birlikte Western Reserve Üniversitesi bazı derslerini televizyon yollarıyla vermiştir. Televizyon ve radyo ekonomik olmaları, görsel ve işitsel öğelerin aktarımında sağladığı kolaylık, zaman ve mekâna sınırının olmaması, kitle yayınına uygun olması nedeniyle uzaktan öğretimde önemli bir çığır açmıştır. Derslerin kayıt altına alınmasındaki kolaylık, tekrar izleme ve dinlemenin kolay olması ve diğer sistemler ile uyumlu bir şekilde kullanılabilmesi radyo ve televizyonu posta ile eğitimden sonra önemli uzaktan eğitim araçları haline getirmiştir (Şahin, 2021, s.95).

Televizyon kanallarının kurulmasının artması ve artan ihtiyaca bağlı olarak kablo ve uydu kullanımıyla dünya da ilk ABD ve İngiltere de eğitim programları televizyonlar vasıtasıyla yapılmıştır (Ergüney, 2017, s.92).

Radyo ve televizyonun kullanımına bağlı olarak bazı dezavantajlarıyla karşılaşmıştır. Oldukça maliyetli olan radyo ve televizyon giderek yayılması ile birlikte bir eğitim aracından çok bir eğlence aracı olarak evlerde yer almaya başlamıştır. Zamanla maliyetli olan bu araçlar sosyoekonomik düzeylere göre evlerde yerini almıştır. Bununla birlikte eğitim aracılığıyla kullanıldığında geri dönütün mümkün olmadığı düşünülerek zamanla yerini gelişen teknolojik araçlara bırakmıştır (Oliver, 1994, s.168).

Tele Öğrenme Modeli

Tele öğrenme modeli ile geri dönüte imkan sağlamayan radyo ve televizyon geride bırakılarak, sesli konferanslar, canlı televizyon bağlantıları ve radyo programları vb. ortaya çıkmıştır (Taylor, 1992, s.25). Tele öğrenme modeli ile

karşılıklı olarak eş zamanlı sesli ve görüntülü görüşme yapmak sağlanmıştır (Güler, 2018, s.77).

Tele konferans modeli 1960'dan sonra uzaktan eğitimde kullanılmaya başlamıştır. Wisconsin Üniversitesi 1970 yılında ilk sesli konferans uygulamasını kullanmıştır. İlk video tele konferans görüşmesi de Amerika'da yapılmıştır. İngiltere de açık Üniversitelerde bu modeli kullanmıştır (Şahin, 2021, s.97).

Tele konferans modelinin de diğer modeller gibi, bazı dezavantajları bulunmaktadır. Tele konferans modeli uygulanacak bölgelerde alt yapı sorunu olmaması gerekmektedir. Ayrıca bu model oldukça maliyetli bir yöntemdir. (Birişçi, 2013, s.32).

Esnek Öğrenme Modeli

Bu öğrenme modeli diğer modellere göre fazla dezavantaj barındırmayan bir modeldir. Maliyet açısından pahalı olmayan bu model, özellikle yükseköğretim kurumuna devam eden öğrenciler için önemli bir avantaja sahiptir. Öğretmenin öğrenciye ihtiyaç duymadan dersini aktarabilmesi, üniversitelerin uzaktan eğitimi tercih etmelerinde etkili olmuştur. Bu sebeple son dönemlerde çoğu üniversiteler uzaktan eğitim sürecinde derslerini ele almıştır. Bu model öğrenciye derse ulaşma da esnek zaman tanımladığından, öğrencinin derse katılımının artmasına sebebiyet göstermiştir (Güler, 2018, s.78).

Japonya'da çıkardığı öğretim yasasıyla, uzaktan eğitim, askerlere, eğitim-öğretime devam edemeyen ve evleri okullarından uzakta bulunan çocuklara ders verebilmek için kullanılmaya başlamıştır (Arar, 1999, s.25).

2.2.3. Uzaktan Eğitimin Avantajları

Covid-19 virüsünün hayatımıza girmesiyle beraber, tüm dünyada yüzyüze eğitimin yerini uzaktan eğitim uygulamaları almaya başlamıştır. Gelişen uzaktan eğitimin birçok avantajını sıralamak mümkündür. Uzaktan eğitim uygulaması, yüz yüze eğitime herhangi bir sebeple devam edemeyen bireylerin (yüz yüze eğitimden yararlanma imkanının olmadığı durumlarda, hastalıkta engel durumunda, kırsal bölgelerde veya uzak yerleşim yerlerinde eğitim imkanının yoksunluğu durumunda, öğretmen yetersizliğinde vb.) eğitimlerini sürdürebilmelerine olanak

sağladığı için oldukça önemli bir eğitim türüdür. Aynı zamanda bireyin kendisini geliştirmek istediği her alanda eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilmek için uzaktan eğitim fırsatlar sunar (Yadigar, 2010: 10).

Ekonomik olan uzaktan eğitimin bir diğer avantajı da, bireyin zamandan tasarruf etmelerini sağlamak olmuştur. Uzaktan eğitim öğrenene ve öğretene zaman ve mekan konusunda esneklik sunar. Uzaktan eğitim ile birey eğitim kurumları dışında ev ortamında eğitim gördükleri için, çocukların özgüvenlerini artırma şansına fırsat yaratır (Akgül, 2021, s.27).

2.2.4. Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları

Uzaktan eğitimin avantajlarının yanı sıra sınırlılıkları da oldukça fazladır. Araştırmacılara göre en önemli sınırlılık olarak, çocukların akranlarından uzak bir eğitim aldıkları için, sosyallikten uzak, teknolojik aletlerle içiçe bireylere dönüştükleri gözlenmiştir. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde, eğitim teknolojik aletlerle sağlandığı için, alt yapı yetersizliğinin olduğu durumlarla karşılaşılması eğitimi olumsuz yönde etkilemiştir. Kullanılan teknolojik aletlerinin maliyetli olması, öğrenen ile öğretene arasındaki etkileşimin az olması, bazı öğrenenlere hitap etme de geri de kalması uzaktan eğitimin dezavantajları arasında gösterilebilir (İpekli, 2022, s.18).

2.3. Covid-19 Süreci

2.3.1. Covid-19 Tanımı

COVID-19'un (SARS-CoV-2) muhtemelen yarasalarda bulunan bir virüsten evrimleşerek mutasyona uğradığı sanılmaktadır. Uluslararası Virüs Taksonomisi Komitesi (ICTV) uzmanları tarafından SARS pandemisi ve SARS-CoV'a benzerliği nedeniyle SARSCoV-2 virüsü olarak adlandırılmıştır. COVID-19 pandemisindeki ilk vakalarının Çin'in Wuhan Eyaleti'ndeki Huanan deniz ürünleri pazarından yayılma gösterdiği bildirilmiştir. Bu sebeple ilk önce hayvandan insana bulaştığı varsayılmış ancak daha sonra ortaya çıkan vakalarla birlikte virüsün insandan insana bulaştığı görülmüştür. SARS-CoV-2'nin birincil bulaşma yolu, bulaşıcı virüsü taşıyan solunum damlacıklarına maruz kalma veya virüsü barındıran presemptomatik, asemptomatik veya semptomatik bireylerden damlacık bulaşmasıdır. Ayrıca cansız yüzeylerin SARS-CoV-2 ile

kontaminasyonundan kaynaklanan fomit geçişi, SARSCoV-2'nin çeşitli gözenekli ve gözeneksiz yüzeylerde yaşayabildiğini de göstermiştir ve bunula birlikte hastalık yalnızca solunum yolu ile değil, paslanmaz elik, plastik, kumaş, yn, pamuk, bakır ve karton yüzeylere temas yolu ile de bulaşabilmektedir. Bu sebeple bulaş riski olan yüzeylere temas edilmemesi ve kişiler arasında en az 1.8 metre mesafe bırakılması önerilmektedir (Riddell vd., 2020; Van Doremalen vd., 2020; Cascella vd., 2020).

İlk olarak 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Wuhan kentindeki canlı hayvan pazarından çıktığı düşünülen Covid-19 diye adlandırılan virüs, zamanla tüm dünyayı etkisi altına alarak salgın hastalığa sebep olmuştur. Bu virüsün canlı hayvan pazarındaki yarasalarda bulunduğu ve evrim geçirerek mutasyona uğrayıp, yeni bir virüs şeklinde ortaya çıktığı dşnlmştir. İlk zamanlarda virüsün hayvanlardan insanlara geçen bir virüs olabileceği dşnlmş olsa da, zamanda virüs insandan insana geçerek bu durumu doğrulamayan bir hal almıştır. Covid-19 virüsünün ilk bulaşma yolu, damlacık yoluyla bulaşma olarak kabul edilmiştir. Damlacık yoluyla bulaşma virüsü içinde barındıran solunum damlacıklarına, virüsü taşımayan bireyin teması ile maruz kalmasıdır. Ayrıca virüs cansız yüzeylerde de yaşamına devam ettiği için, yalnızca solunum yolu ile değil, cansız yüzeylere temas yolu ile de bulaşabilmektedir. Bu sebeplerden dolayı uzmanlar tarafından, insanların virüse yakalanmamaları için, yüzeye ve bireylere temaslarında eldiven ve maske kullanmaları, kişiler arasında en az 1,5 metre mesafe olması önerilmiştir (stn ve zifti, 2020, s.143).

2.3.2. Covid-19 Sürecinin Yol Açtığı Sorunlar

Covid-19 virüsü 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına almasıyla birlikte, tüm hayatı olumsuz anlamda etkilemiştir. Virüs ekonomik, sosyal, toplumsal, eğitim vb. faaliyetlerde de olumsuz etkilerini srdrmştir. Özellikle de gelişmekte olan ülkeleri ve ekonomik açıdan geride kalan ülkeleri maddi açıdan zor durumda bırakmıştır. Covid-19 virüsü, ekonomik faaliyetleri neredeyse durma noktasına kadar getirmiş olması sebebiyle işsizlik oranı artmıştır. Ayrıca virüsün bulaşıcı bir hal alarak insan hayatını olumsuz yönde etkilemesi ile sağlık çalışanlarının yükünü artmış ve karantina uygulamasının devreye girmesiyle toplumsal hayata birçok olumsuz etkileri olmuştur. Covid-19 salgınıyla birlikte

eğitimde de yüz yüze eğitim geride bırakılarak, uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmiştir (Akgül, 2021, s.39).

2.5. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu kısmında salgın döneminde uzaktan eğitim uygulamaları yapan öğretmenlerin, süreci değerlendirdiği, yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalara tarihsel sıraya göre yer verilmiştir.

2.5.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde Türkiye genelinde Covid-19 salgını dönemiyle geçilen uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin, kadın öğretmenlerin, ğretim elemanlarının, ğretmen adaylarının, çocukların ve velilerin karşılaşmış oldukları problemleri hedef alan ve bu problemler doğrultusunda önerilerde bulunularak sürecin değerlendirilmesini yapan araştırmalara yer verilmiştir.

Bakioğulu ve evik (2020), Covid-19 salgınında uygulanan uzaktan eğitime yönelik Fen Bilimleri ğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmalarında, araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin farklı bölgelerinde alışan 75 Fen Bilimleri ğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yapılan içerik analizinin ardından, araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, uzaktan eğitim sürecinde teknik aksaklıklar, iletişim sıkıntıları, çocuğun derse katılmasındaki isteksizlik gibi sorunlarla karşılaşıldığı grlmştir.

Başaran, Doğan, Karaoğlu ve şahin'in (2020), Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin ğretmen, ocuk ve veli görüşlerini belirlemek için yaptığı araştırmalarında, nitel araştırma yöntemi kullanmışlardır. Araştırmanın alışma grubunu, Gaziantep ilinde görev alan 80 ğretmen, 80 ocuk ve 80 veli oluşurmaktadır. Araştırmacılar veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlayarak, verileri içerik analizi yöntemi ile analiz etmişlerdir. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman uzaktan eğitim sürecinde etkileşimin kısıtlı olması, çocuğun aktif olmaması yaşanılan alt yapı sorunları vb. sebeplerden dolayı verimli olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Duman (2020), salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecine yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasının çalışma grubunu, Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programlarında okuyan 28 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veriler e-posta ve telefon ile yapılan görüşmeler ile toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, uzaktan eğitim ile ilgili öğrenme-öğretme aşaması, değerlendirme aşaması, uzaktan eğitimin faydaları ve sınırlılıkları hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Eti ve Karaduman (2020), Covid-19 salgını sürecinde öğretmen adaylarının mesleki yeterlikleri açısından incelemeyi amaçladığı araştırmalarının çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinde okuyan 44 dördüncü sınıf sınıf öğretmeni adayları oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veri toplamı aracı olarak hazırlanan, kişisel bilgi formu ile yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, son sınıfta uygulanan uygulama derslerinin mesleki yeterliklerini olumsuz anlamda etkilediği görülmüştür.

Haşioğlu, Durak ve Arslan (2020), Covi-19 sürecinde yapılan uzaktan eğitimi fen bilimleri şube rehber öğretmenleri gözünden öğretmen, çocuk ve veliler hakkındaki görüşlerinin belirlenmesinin amaçladığı araştırmalarında, araştırmanın çalışma grubunu Ağrı ili ve ilçelerinde görev yapan 10 fen bilimleri öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veriler yapılandırılmış mülakat soruları ile toplanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman çocukların derse katılımının az olduğu, velilerin derse karşı ilgisiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kocayiğit ve Uşun (2020), yaptıkları çalışmasında devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki tutum düzeylerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018–2019 eğitim öğretim yılında Burdur ilinin Altınyayla ve Gölhisar ilçe merkezlerinde görev yapan 204 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Ağır (2007) tarafından geliştirilen “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” ile kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarının

olumlu düzeyde olduğu ve mesleki kıdem yılına göre ise anlamlı bir fark oluşturduğu görülmüştür.

Kurnaz vd. (2020), Covid-19 salgını ile uygulanan uzaktan eğitim sürecini öğretmen görüşlerine doğrultusunda incelemeyi amaçladığı araştırmalarında, araştırmanın çalışma grubunu farklı branşlarda görevli 418 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada araştırmacılar tarafından oluşturulan “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği” kullanılmış olup, araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini görev yaptıkları okulun, öğretmenin cinsiyetinin, kıdem yılının, branşının etkilemediği görülmüştür.

Sayan (2020), Covid-19 sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yaptığı çalışmanın çalışma grubunu, İstanbul'daki bir devlet Eğitim Fakültesi ve bir vakıf Sağlık Bilimleri Fakültesinde çalışan öğretim elemanları oluşturmuştur. Araştırma sonucuna göre, çocukların, öğretmenlerin, velilerin bu süreç ile ilgili desteğe ihtiyacı olduğu ve hemen yüzyüze eğitime geçmek istedikleri görülmüştür.

Yolcu (2020), Covid-19 salgını sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitim deneyimlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmanın çalışma grubunu Doğu Anadolu'daki bir üniversitenin Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği çocukları oluşturmuştur. Araştırma durum çalışması olup, veriler anket yolu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının sürece teknolojik yeterlilik anlamında hazır olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde iletişim eksikliği, ev ortamındaki dikkat dağınıklığının olması sorun olarak belirlenmiştir.

Yurtbakan ve Akyıldız (2020), sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerinin ve velilerinin Covid-19 döneminde uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini ele almak amacıyla yaptıkları araştırmalarının çalışma grubunu, Trabzon ilinin Maçka ilçesindeki 13 ilkokul öğrencisi, velisi ve sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 39 kişi oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen ile öğrencilerin yeteri iletişim sağlayamaması, öğrencinin

aktif olmaması, öğrencilerin motivasyonlarını düşürerek uzaktan eğitimde karşılaşılan olumsuzluklar olarak belirlenmiştir.

Aral ve Kadan (2021), salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları belirlemeyi amaçladığı araştırmalarının çalışma grubunu, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Bölümünde yüksek lisans eğitimine devam eden 24 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, öğretmenlerin alt yapı konusunda, çocukların derse yetersiz katılması konusunda ve veliler hakkında sıkıntılar yaşadıklarını görülmüştür.

Acar, Erbaş ve Eryaman (2021), Covid-19 salgının döneminde uygulanan uzaktan eğitimi öğretmenlerin fikirleri doğrultusunda incelemeyi amaçladığı araştırmalarında, araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin farklı şehirlerinde görevli 253 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunlar olarak, çocuğun derse odaklanamaması, geri dönüşte yaşanan zorluklar, çocuğun gelişim alanlarına hitap da eksiklik, veli ilgisizliği görülmüştür.

Atik ve Avcı (2021), uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma-yazma öğretiminde eğitim teknolojilerini kullanan 1. sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları zorlukları belirlemek ve bu zorluklara çözüm önerileri sunabilmek amacıyla yaptıkları araştırmasının çalışma grubunu, Konya ilinde 1. sınıfları okutan 45 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde, öğretmenlerin teknoloji alt yapı sorunu, teknolojik alet yetersizliği sorunu ve veliler ile ilgili sorunlar yaşadıkları görülmüştür.

Saltürk ve Güngör (2021), Covid-19 salgını döneminde uygulanan uzaktan eğitime yönelik üniversite öğrencilerinin deneyimlerini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmalarının çalışma grubunu, Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde okuyan 25 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, COVID-19 Sürecinde

Uzaktan Eğitimi Değerlendirme Anketi ile COVID-19 Sürecinde Akademik Motivasyon Anketi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna bakıldığı zaman, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine karşı motivasyonlarının düşük olduğu belirlenmiştir.

Akgül (2021), Uşak ilindeki ortaokul öğrenci ve velileri ile sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek için yaptığı çalışmada, nitel araştırma yöntemlerini kullanmıştır. Çalışmanın veri toplama aracını araştırmacının hazırlamış olduğu yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturmuştur. Araştırma sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin her açıdan yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime göre tercih ettikleri, ayrıca öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde arkadaşlarını özledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Erşahan (2021), öğretmenlerin pandemi sürecine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasında, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu (öğretmenlerin cinsiyet, çalıştıkları kurum, eğitim durumu, yürütmekte olduğu görev ve mesleki kıdem) ile mülakat formunu (5 adet açık uçlu soru) kullanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmış olup, araştırmacının çalışma grubunu Kahramanmaraş ilinde görev yapan 60 okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırma sonucuna bakıldığı zaman öğretmenlerin motivasyon kaybı ve uyum sorunu yaşadıkları görülmüştür.

Kaya (2021), çalışan kadın öğretmenlerin salgın sürecinde karşılaştığı sorunları belirlemek amacıyla yaptığı çalışmanın çalışma grubunu Merzifon ilinde çalışan 26 kadın öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmış olup, veri toplama aracı için araştırmacı tarafından görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda, evde çalışma sürecinde kadın öğretmenlerin zorlandıkları ve mesleğine karşı yabancılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Kılınç (2021), salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunların Matematik dersine olan etkilerini sınıf öğretmenleri açısından değerlendirildiği araştırmasının çalışma grubunu Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesinde 24 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup,

veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmış olup, ğretmenlerin Matematik dersi ğretiminde iletişim kaynaklı sorunlar yaşadıkları, geri dönüt vermede zorlandıkları, lme-değerlendirme sürecinde sıkıntı yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Pişken (2021), sınıf ğretmenlerinin salgın sebebiyle uygulanan uzaktan eğitim uygulamaları hakkında görüşlerinin ortaya çıkarmayı amacıyla yaptığı araştırmasının çalışma grubunu, İstanbul İli Esenyurt ilçesinde görev yapan 50 sınıf ğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada nitel bir araştırma yöntemi kullanılmış olup, literatür taramasına gidilmiştir. Araştırma sonucuna göre uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlar olarak ailevi sorunlar, uzaktan eğitim sorunları ve eğitim sorunları belirlenmiştir.

Seyhan (2021), Covid-19 salgını döneminde sosyal bilgiler ğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasında, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın alışma grubunu Türkiye’de bulunan 7 farklı niversite de okuyan 151 sosyal bilgiler ğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış olup, veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, uzaktan eğitim sürecinde ğretmen adaylarının alt yapı, materyal sorunu, öğrenmede zorluklar vb. sıkıntılar yaşadıkları belirlenmiştir.

Taş (2021), Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitimin ğretmen, ğrenci, veli görüşleri doğrultusunda belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasının çalışma grubunu, 30 sınıf ğretmeni, 26 veli ve 26 ilkokul dördüncü sınıf ğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veriler araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, uzaktan eğitimin yararlı olmadığı, yaparak-yaşayarak öğrenmeye fırsat sunmadığı, etkileşimin sınırlı olduğu, asosyalliği arttırdığı, teknolojik bağımlılığı arttırdığı, sonucuna ulaşılmıştır.

Yürek (2021), salgın sürecinde okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim modelinin uygulanabilirliğini incelenmeyi amaçladığı araştırmasının örneklemini, İstanbul'da görevli 8 okul öncesi öğretmeni ile İstanbul'da bulunan devlet/vakıf üniversitelerinin 'Okul Öncesi Öğretmenliği' bölümünde görevli 8 akademisyen oluşturmuştur. Araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan 'Okul Öncesi Öğretmenleri ve Alan Akademisyenlerinin Okul Öncesi Eğitimde Uzaktan Eğitim Modelinin Uygulanabilirliğine Yönelik Görüşleri' isimli yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucuna bakıldığı zaman, öğretmenler çocukların gelişim alanlarına hitapta sorunlar yaşanacağını dile getirmiştir.

Çakır (2022), sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin incelenmek amacıyla yaptığı araştırmasının çalışma grubunu, Fırat Üniversitesinde görev yapan 40 sınıf öğretmeni adayı oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analize ile analiz edilip sonuçlar incelendiğinde, uzaktan eğitim sürecinde yapılan derslerde çocukların aktif olamadığı, derslerin sıkıcı geçtiği, farklı yöntem ve teknik kullanmanın sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz (2022), fen bilimleri öğretmenlerinin salgın sürecinde uzaktan eğitime karşı tutumlarını belirlemeyi amaçladığı çalışmasının çalışma grubunu Antalya ilinin Kepez ilçesinde görev yapan 131 fen bilimleri öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmış olup, veri toplama aracı olarak, Ağır (2007)'in Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine karşı tutumlarının orta düzeyin üstünde çıktığı ve tutumlarını öğretmenlerin mesleki kıdem yılları ile çalıştıkları eğitim kurumunun belirlediği sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda özetlenen çalışmalar ele alınıp, yurt içinde uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşleri ele alınarak yapılan çalışmalar öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde teknik problemler, iletişim problemleri, çocuklarda isteksizlik gibi sorunlarla karşılaştığı görülmüştür. Uzaktan eğitim sürecinde farklı branşlardaki öğretmenlerin cinsiyetlerinin, kıdem yıllarının, çalıştıkları okulların uzaktan eğitim sürecini etkilemediği ayrıca hangi branş dalında olursa olsun uzaktan eğitim sürecinde yapılan online derslerde öğretmen ve çocukların yeterli

iletişimi sağlayamaması öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesinde, öğretmenlerin sürecin uzunluğundan sıkılarak motivasyon kaybı ve uyum problemi yaşadıkları belirlenmiştir. Süreç de öğretmenler geri dönüt verme ve ölçme-değerlendirme aşamasında da zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitim sürecinin yaparak-yaşayarak öğrenmeye fırsat sunmadığını ayrıca asosyalliği ve teknolojik bağımlılığı arttırdığını belirterek, yüz yüze eğitimin yerini uzaktan eğitim uygulamasının tutamayacağını belirtmişlerdir.

İlgili literatür tarandığı zaman, öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine yönelik tutumlarının belirlenmeye çalışıldığı araştırma sonuçlarına göre, fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine karşı tutumlarının orta düzeyin üstünde çıktığı ve bu durumu öğretmenlerin mesleki kıdem yılları ile çalıştıkları eğitim kurumunun belirlediği sonucuna ulaşılmıştır (Yılmaz, 2022). Ayrıca devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarının yüksek düzeyde olduğu ve bu durumun mesleki kıdem yılına göre anlamlı bir fark oluşturduğu görülmüştür (Kocayiğit & Uşun, 2020).

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan araştırma sonuçlarına göre, Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programlarında okuyan öğretmen adayları, uzaktan eğitim ile ilgili öğrenme-öğretme aşaması, değerlendirme aşaması, uzaktan eğitimin faydaları ve sınırlılıkları hakkında önerilerde bulunmuşlardır (Duman, 2020). Ayrıca son sınıfta okuyan sınıf öğretmeni adaylarının, uygulama derslerinde mesleki yeterliliklerinde olumsuz etkisinin olduğu gözlenmiştir (Eti & Karaduman, 2020). Sınıf öğretmeni adaylarının sürece teknolojik anlamda hazır olmadıkları ve öğrencilerin süreç de motivasyon kaybı yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmeni adayları sürece ait deneyimlerinden bahsederken alt yapı, materyal sorunu, öğrenmede zorluklar vb. sıkıntılar yaşadıkları belirtmişlerdir (Seyhan, 2021).

Uzaktan eğitim süreci ile ilgili öğrenci ve velilerin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmalarda, öğrencilerin ve velilerin derslere karşı isteksizlik yaşadıkları gözlenmiştir (Yurtbakan & Akyıldız, 2020). Öğrencilerin motivasyon

kaybı yaşayarak derslere katılmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde arkadaşlarını özledikleri ve velilerin de öğrenciler gibi yüz yüze eğitimi tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır (Akgül, 2021).

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin sonucuna göre, öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin süreç hakkında desteğe ihtiyaçları olduğu ve hemen yüz yüze eğitime geçmek istedikleri belirlenmiştir (Sayan, 2020).

Kadın öğretmenlerin salgın sürecinde karşılaştığı sorunları belirlemek amacıyla yapılan çalışma sonucuna göre, evde çalışma sürecinde kadın öğretmenlerin zorlandıkları ve mesleğine karşı yabancılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır (Kaya, 2021).

Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları belirlemek için yapılan çalışma sonuçlarına göre, öğretmenlerin alt yapı konusunda sıkıntılar yaşadığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin hedef kitlelerinin elişim alanlarına hitap konusunda sıkıntılar yaşadıkları gözlenmiştir (Yürek, 2021). Süreçte çocukların derslere yetersiz katıldığı ve çoğu velilerin de ilgisiz oldukları gözlenmiştir (Aral & Kadan, 2021).

2.5.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde yurt dışında uzaktan eğitim süreci ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilerek, uzaktan eğitimin öğretmenleri, kurs eğitimcilerini, öğrencileri, velileri ve öğretmen adaylarını nasıl etkilediğini belirleyen araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

Morabito'nun (1999), uzaktan eğitimin çerçevesini belirlemeyi amaçladığı bildirisinin ilk bölümünde problem durumu belirlenerek, uzaktan eğitime katılan tüm bireylerin uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olmalarının gerekliliği belirtilmiştir. İkinci bölümde uzaktan eğitimin tarihsel sürecinden bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde uzaktan eğitim ile ilgili düzeltilmesi gereken noktalardan bahsedilmiştir. Dördüncü bölümde ise, uzaktan eğitimi verecek olan kişinin güncel olarak gerekli bilgiye sahip olması gerektiği belirlenmiştir. Beşinci bölümde öğrencilerden bahsedilmiştir. Araştırma sonucuna göre; internet tabanlı

uzaktan eğitimin uygun yöntemler kullanıldığında eğitim ve öğretimde etkili olacağı belirlenmiştir.

Bontempi (2003), çalışmasında uzaktan eğitimde güdülenme sorunundan bahsederek ve bu alanda ele alınmış çalışmaları incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre; güdülenme sorunu uzaktan eğitim öğrencileri için önemli bir yere sahip olup, öğrencilerin yaşadıkları coğrafi bölgelerin süreçte bazı engelleri beraberinde getirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Nasser ve Abouchedid (2010), çalışmalarında Lübnan'daki 112 öğretmenin ve 7 okul müdürünün uzaktan eğitim hakkındaki tutumlarını incelenmeyi hedeflemiştir. Araştırmada karma yönteme yer verilmiş olup, veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu ile "Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler analiz edilip, araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, okul müdürlerinin ve öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili olumsuz bir tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Boling vd. (2012), kurs eğitimcileri ile öğrencilerin çevrim içi platformlar da ki deneyimlerini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında, eğitimciler ve öğrenciler ile röportaj yapmışlardır. Araştırma sonucuna göre; katılımcıların çoğu, iletişim imkanı sınırlı olan ya da herhangi bir şekilde iletişim imkanı sunmayan kurslarda, verimin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır

Halder (2012), uzaktan eğitime yönelik öğrenci tutumlarını belirlemek amacıyla öğrencilerin cinsiyet ve yerleşim yerleri değişkenleri üzerinde bir araştırma yapmıştır. Araştırmasının çalışma grubunu Netaji Subhas Açık Üniversitesindeki 200 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak tutum ölçeği kullanılmış olup, veriler analiz edildiğinde, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının cinsiyet ve yerleşim yeri değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Khader (2012), Ürdün'deki sosyal bilgiler öğretmenlerinin pedagojik inançları ile öğrencilerin gözünden öğretmenlerin gerçek sınıf uygulamaları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 21sosyal bilgiler öğretmeni ve alan 529 öğrenci oluşturmaktadır. Öğretmenlerin pedagojik inançlarını ölçmek için bir anket kullanılmıştır. Uygulanan anket

sonucunda öğretmenlerin pedagojik inançlarının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Aynı anket öğrencilerine de uygulanmış olup, öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda öğretmenlerin pedagojik inançları ile gerçek sınıf uygulamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Kim, Kim, Lee, Spector ve DeMeester (2013), araştırmalarında uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin inançları ile uygulamaları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma da karma yöntem kullanılmış olup, araştırmanın çalışma grubunu 22 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin bilgileri ile inançları arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Mukoviz (2016), ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime göre hazırbulunuşluklarını belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasının çalışma grubunu, Ukrayna'da 519 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın verileri görüşme ve gözlem yapılarak toplanmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde; ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik hazırbulunuşluklarının düşük ve orta seviyede olduğu belirlenmiştir.

Baek vd. (2017), Güney Kore de görev yapan öğretmenlerin mobil öğrenmeye karşı tutumların belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmalarının çalışma grubunu, 140 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler analiz edildiğinde ortaokul öğretmenlerinin ilkokul öğretmenlerine göre mobil öğrenmeye yönelik tutumlarının olumlu seviyede olduğu görülmüştür.

Dong vd. (2020), küçük yaşta çocukların Covid-19 salgınında uyguladıkları uzaktan eğitim uygulanmasını öğrenmesini ve uzaktan eğitime yönelik çocukların ailelerinin inanç ve tutumlarını belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmalarının çalışma grubunu, 3275 Çinli anne-baba oluşturmuştur. Araştırmanın verileri anket yoluyla toplanmış olup, sonuçlar incelendiğinde, ailelerin, çocuklarının yaş grubundan dolayı uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin olumsuz tavır içinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Doric vd. (2020), Fen Bilimleri öğrencilerinin Covid-19 sebebiyle yapılan uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmalarının çalışma grubunu, Sırbistan da bir üniversitedeki 136 öğrenci

oluşturmuştur. Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla oluşturulan ölçek sonuçlarına göre, öğrencilerin yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime göre tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Foti (2020), Covid-19 sebebiyle, Yunanistan'daki anaokullarında uygulanan uzaktan eğitim sürecine ilişkin algıları belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasının çalışma grubunu, anaokullarında görev yapan 101 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler anket ile toplanmış olup, sonuçları incelendiğinde, uzaktan eğitimin faydalı olabileceği fakat yüz yüze eğitimin yerine geçemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Gayvoronskiy'in (2020), çalışma grubunu, Rostov bölgesinde görevli toplam 8.079 öğretmen oluşturduğu çalışmasında öğretmenlerin uzaktan eğitimin verimliliği ile ilgili görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Veri toplanma aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin uzaktan eğitime, eğitim üzerinde olumsuz olarak nitelendirdikleri söylenebilir.

Radu vd. (2020), Covid-19 salgını nedeniyle yapılan uzaktan eğitime yönelik üniversite öğrencilerinin algılarını incelemek amacıyla yaptıkları araştırmalarının çalışma grubunu, Romanya'da bulunan 135 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin materyal eksikliği, iletişim sorunu, motivasyon sorunu, uygulama dersi konusunda sıkıntı yaşadıkları görülmüştür.

Andrisyah ve İsmiatun (2021), uzaktan eğitim sürecinin erken çocukluk eğitimi öğretmenlik mesleği yeterliliği üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yaptıkları araştırmalarının çalışma grubunu, Endonezya'da görev yapan 30 erken çocukluk eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin anket yoluyla toplanmış olup, sonuçlar incelendiğinde, salgın sürecinin erken çocukluk eğitimini etkilediği ve uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin çocukların gelişim alanına katkı sunmakta zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebepten devletin ve ebeveynlerin erken çocukluk eğitimi üzerindeki desteklerinin olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Eadie vd. (2021), yaptıkları çalışma ile, Covid-19 salgını döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinin, erken çocukluk dönemindeki öğretmen-

çocuk ilişkisi üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, 2020 yılının Temmuz ayında, Erken Çocukluk Eğitimi Profesyonelleri Araştırma Ağı üyelerine, sanal ortamda anket sunulmuştur. Anket, Erken Çocukluk Profesyonel İyi Oluş Ölçeği (ECPW) ve Öğrenci-Öğretmen İlişkisi Ölçeği olmak üzere iki adet ölçeği içermektedir. Araştırmanın çalışma grubunu Victoria’da bulunan 232 erken çocukluk eğitimcisi oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre, mesleki kıdeme göre eğitimcilerin uzaktan eğitim sürecinde zorlanma olasılıklarının yüksek olduğu, aynı zamanda eğitimci ile çocuk arasında sanal ortamda etkili bir iletişim kuramamaya bağlı olarak daha az çatışma yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde işten çıkmaların azaldığı da gözlenmiştir.

Ford vd. (2021) yaptıkları Covid-19 salgını sırasında ABD’de erken çocukluk döneminde uygulanan uzaktan eğitimde yaşanan zorlukları ve sınırlılıkları belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmanın çalışma grubunu, 46 eyalette anaokulları da dahil olmak üzere, 0-5 yaş arası çocuklara eğitim veren toplam 1.434 öğretmenden 529 okul öncesi dönemde uzaktan eğitimi uygulayan öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmenlere anket sunulmuştur. Anket öğretmenlere çevrimiçi ortamlarda uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, uzaktan eğitim sürecinde teknolojik olarak sıkıntılar yaşandığı ve okul öncesi dönemdeki çocukların ve ailelerinin uzaktan eğitim sürecinde düşük düzeyde katılım gerçekleştirdikleri, ayrıca öğretmen ve çocuğun etkileşiminin sınırlı düzeyde kaldığı gözlenmiştir. Bu sürede öğretmenler çocuklarının bu sürece gelişimsel olarak uygun olmadıklarını belirtmişlerdir.

Gözüm vd. (2022), yaptıkları araştırmalarında, Covid-19 döneminde erken çocukluk eğitimi veren öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) kullanımındaki öz-yeterliliklerinin geliştirilmesine yönelik bir ölçme aracı geliştirilmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada geliştirilmesi planlanan ölçeğin alt yapısını, Bandura'nın sosyal bilişsel teorisi, Bronfenbrenner'in ekolojik sistemler teorisi ve Vygotsky'nin sosyo-kültürel teorisi oluşturmaktadır. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmış olup, araştırmanın çalışma grubunu, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) çalışma grubu (N=270) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) çalışma grubu (N=275) olmak üzere iki grup oluşturmuştur. Analiz sonuçlarına

göre, evde BİT kullanımına ilişkin öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir.

Spadafora vd. (2022), Covid-19 salgını döneminde erken çocukluk eğitimi veren Ontario' daki okulların kapatılmasına ilişkin yaptıkları tanımlayıcı araştırmalarının çalışma grubunu, 2569 anaokulu öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma da nitel ve nicel bir arada toplanmış olup, veri toplama araçları olarak, anket ve açık uçlu görüşme soruları kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler teknolojik olarak sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde en büyük engel olarak, velilerin ve öğretmenlerin ev hayatı ile uzaktan eğitim esnasında denge kuramamaları olarak belirlenmiştir. Bu süreçte öğretmenler, çocukları ile nasıl etkili bir iletişim kurmaları konusunda zorlanmışlardır. Öğretmenler uzaktan eğitim süreci sonunda, çocuklarının okula geri döndüklerinde sorumluluklarını yerine getirmede sorun yaşayabilecekleri konusunda endişe duyduklarını ifade etmişlerdir.

Yukarıda özetlenen çalışmalar ele alınıp, yurt dışında uzaktan eğitim süreci ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, öğretmenlerinin pedagojik inançları ile öğrencilerin gözünden öğretmenlerin gerçek sınıf uygulamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir (Khader, 2012).

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin inançları ile uygulamaları arasındaki ilişkiyi incelendiğinde, öğretmenlerin bilgileri ile inançları arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (Kim, Kim, Lee, Spector & DeMeester, 2013).

İlkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik hazırbulunuşluk düzeylerinin düşük ve orta seviyede olduğu belirlenmiştir (Mukoviz, 2016).

Okul müdürlerinin ve öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili olumsuz bir tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır (Nasser ve Abouchedid, 2010).

İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik tutumlarına bakıldığı zaman, ortaokul öğretmenlerinin ilkokul öğretmenlerine göre uzaktan eğitim sürecindeki mobil öğrenmeye göre anlamlı farklılık gösterdiği gözlenmiştir (Baek vd., 2017).

Kurs eğitmenleri ise uzaktan eğitim sürecine yönelik iletişim imkanlarının sınırlı olduğunu ve verimin düşük olduğunu ifade etmişlerdir (Boling vd., 2012).

Covid-19 salgını nedeniyle yapılan uzaktan eğitim sürecinde niversite ğrencilerinin materyal eksikliği, iletişim sorunu, motivasyon sorunu, uygulama dersi konusunda sıkıntı yaşadıkları görülmüştür. Uzaktan eğitim sürecine karşı ğrenci tutumlarının cinsiyet ve yerleşim yeri değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ayrıca fen bilimleri ğrencilerinin yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime tercih ettikleri belirlenmiştir (Radu vd., 2020).

Uzaktan eğitim sürecinde erken çocukluk eğitimini olumsuz yönde etkilediği ve öğretmenlerin süreç de zorlandıkları gözlenmiştir. neri olarak devletin ve velilerin erken çocukluk eğitimini desteklemeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca süreçte görev alan okul öncesi öğretmenleri yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime göre tercih ettiklerini belirtmişlerdir (Foti, 2020).

Ailelerin, küçük yaş grubundaki çocuklarının uzaktan eğitim uygulamalarına karşı olumsuz tavır sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır (Dong vd., 2020).

2.5.3. İlgili Araştırmaların Kısa zeti

Konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; uzaktan eğitim ile ilgili tutum leklerinin geliştirilerek genel olarak branş öğretmenlerine ve öğrencilere uygulandığı gözlenmiştir. Bu doğrultuda ele alınan araştırmalarda okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim süreci ile ilgili yapılan araştırmaların çok az sayıda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma ile araştırmanın temel amacı olan, salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitimin okul öncesi ğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi ve bu doğrultuda yaşanılan sorunların belirlenmesi hedeflenmiştir.

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu kısmında, araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi bölümleri yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma salgın döneminde okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştığı sorunları ele alacağı için, nitel araştırma çalışmalarından durum çalışması ile yürütülmüştür. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, alguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Durum çalışmaları, 'nasıl' ve 'niçin' sorularını temel almakta, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu veya olayı en ince ayrıntısına kadar incelenmesine fırsat vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2022 eğitim öğretim yılı Covid-19 salgını sürecinde, eğitim öğretime uzaktan eğitim yoluyla devam etmek zorunda kalan, Zonguldak ili ve ilçelerinde görev yapan 10 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur.

Nitel araştırma gerek kaynakların sınırlılığı ve gerekse kullanılan analiz yönteminin özelliği sebebiyle örneklem sayısını kısıtlı tutmak zorundadır. Bu sebepten ötürü nitel araştırma gerçekçi ve araştırma yöntemine uygun olacak örnekleme seçmelidir. Nitel araştırmada yaygın olarak kullanılan bazı örnekleme belirleme yöntemleri mevcuttur (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Araştırmada amaçlı örnekleme türlerinden maksimum örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme; çeşitli durumlar arasında ortak olan paydaşların olup olmadığını sorgulamak ve problemin farklı kısımlarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.119).

Çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.1: Katılımcılara Ait Demografik Özellikler

Bağımsız Değişkenler	Alt Gruplar	Frekans(f)	Yüzde(%)
Cinsiyet	Kadın	8	80,00
	Erkek	2	20,00
Sınıf Mevcudu	En fazla 10	4	40,00
	11-15	4	40,00
	16-20	2	20,00
Yaş Grubu	36-48 ay	1	10,00
	60-72 ay	9	90,00
Hizmet Süresi	1-5	3	30,00
	6-10	4	40,00
	11-15	1	10,00
	16-20	1	10,00
	20+	1	10,00
Görev Yapılan Eğitim Kurumu	Anaokulu	3	30,00
	Anasınıfı	7	70,00
Görev Yapılan Okulun Yerleşim Yeri	Kırsal	4	40,00
	Merkez	6	60,00
Uzaktan Eğitim İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu	Evet	5	50,00
	Hayır	5	50,00
Çalışma Grubunu Oluşturan Öğretmenlerin Toplamı		10	100

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.1 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun kadın öğretmenlerden oluştuğu görülmüştür. OECD verilerine göre, tüm ülkelerde olduğu gibi Türkiye de de okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan kadın öğretmenlerin sayısı erkek öğretmenlere göre daha fazladır (OECD, 2015). Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu merkezde anasınıflarında 60-72 ay arasındaki çocuk grupları ile çalışmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verilerini elde edebilmek amacıyla, araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile görüşme formu kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Hazırlanan kişisel bilgi formunda araştırmacı tarafından hazırlanan çalışma grubunun demografik bilgilerine ulaşabilmek amacıyla oluşturulan, 5 soru bulunmaktadır (Ek 1). Kişisel bilgi formu öğretmenlerin cinsiyeti, hizmet süresi,

görev yaptığı sınıfın mevcudu, görev yaptığı sınıftaki çocukların yaş grubu, görev yaptığı kurumun türü, görev yaptığı kurumun yerleşim yeri ve uzaktan eğitim süreci ile ilgili hizmet içi eğitime katılıp-katılmama durumunu belirlemek amacıyla oluşturulan sorulardan oluşmaktadır.

3.3.2. Görüşme Formu

Nitel araştırmada veriler, katılımcıların karşılaşılan bir durum hakkındaki görüşleri sözel olarak toplanır ya da karşılaşılan durumun özellikleri sözel olarak ifade edilir. Yapılan bu araştırmada da veriler araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış olup toplanan verilerin kalıcılığını sağlamak adına görüşmeler Zoom programı üzerinden gerçekleştirilerek kayda alınmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu okul öncesi programı doğrultusunda, gerekli alan taraması gerçekleştirildikten sonra oluşturulan sorular, çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğini arttırmak amacıyla, okul öncesi eğitim alanında uzman 5 akademisyen ve 3 okul öncesi öğretmenine sunularak, soruların araştırmanın amacını yansıtıp yansıtmadığı ve soru adetinin yeterli olup olmadığı hususundaki görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme formunda, okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştığı sorunları belirlemek amaçlı 5 adet soru bulunmaktadır (Ek 2). Görüşme formu sorularından birinci soruda salgın dönemindeki uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin yaşamış olduğu problemlerin belirlenmesi, ikinci soruda öğretmenlerin gelişim alanlarındaki yaşamış oldukları zorlukların belirlenmesi, üçüncü soruda çocukların etkinliklere olan ilgilerinde azalma olup olmadığının belirlenmesi, dördüncü soruda velilerin fiziksel imkanlarının uzaktan eğitim sürecindeki etkisinin belirlenmesi, beşinci soruda ise mesleki gelişim faaliyetlerine duyulan ilginin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3.3.3. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlayabilmek adına, nicel araştırmalardan farklı olarak, araştırmanın 'inandırıcılığı' arttırmak esastır. Bu amaçla Guba ve Lincoln inandırıcılık ölçütlerini inanılrlık, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabirlik olmak

üzere dört strateji altında toplamıştır (Başkale, 2016). Nitel araştırmalarda araştırmamanın sonuçlarının inandırıcılığı, en önemli ölçüt olarak kabul edilmekle beraber nitel bir araştırmada bulguların doğruluğunu kabul edebilmek için, bu stratejilerden bir veya birkaçının olması gerektiği düşünülmektedir (Creswell, 2003).

İnanılrlık (credibility)

İnanılrlığı sağlayabilmek adına, uzun süreli etkileşim (prolonged involvement), katılımcı teyidi (member checking) ve uzman incelemesi (peer debriefing)nin yapılması gerekir (Holloway & Wheeler, 1996).

Yapılan bu araştırmada, görüşme formu Zoom programı üzerinden sunulmuş olup, katılımcılar için herhangi bir süre sınırlanması olmadan ve herhangi bir müdahalede bulunulmadan samimi ve içten cevapların alınabileceği bir ortam sağlanmıştır. Yapılan görüşme sonunda, katılımcıların verdiği cevaplar katılımcıya okunarak, katılımcının konuşmalarının doğruluğunu teyit etmesi sağlanmıştır. Çalışma sonuçları okul öncesi eğitim alanında uzman kişiler tarafından değerlendirilerek ortak bir sonuç elde edilmeye çalışılmıştır.

Güvenilebilirlik (dependability)

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak adına, bulguların analizi ve yorumlanması aşamasında ilgili literatür taranarak ve okul öncesi eğitim alanında uzman kişilerin teyiti sağlanmıştır.

Onaylanabilirlik (confirmability)

Çalışmanın onaylanabilirliğini sağlamak adına, görüşmeler katılımcıların izni doğrultusunda ses kaydına alınmıştır. Yanlış anlaşılabilirliği ortadan kaldırmak ve kalıcılığı sağlayabilmek için, ses kayıtları teker teker dinlenerek Word dosyası haline dönüştürülmüştür.

Aktarılabirlik (transferability)

Yapılan bu çalışmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiş olup, araştırma benzer katılımcı grubu ile genellenebilir nitelik

taşımaktadır. Ayrıca araştırmanın sonuçları da ileride karşılaşılabilecek benzer durumlara karşı araştırmacılara yön gösterebilecek niteliktedir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri toplanması aşamasında, okul öncesi öğretmenlerine ulaşıp gerekli bilgilendirme yapıp, okul öncesi öğretmenlerinin izinleri alındıktan sonra, görüşme için öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde kullanmış olduğu Zoom programı kullanılmıştır. Görüşme formundaki sorular öğretmenlere tek tek sorulduktan sonra öğretmenlerin cevapları izinleri doğrultusunda kayıt altına alınıp, ses kayıtları yazılı metne dönüştürülerek word dosyası şeklinde kaydedilerek, metinler içerik analizine tabi tutulmuştur.

Görüşmeler ele alınıp analiz edilme aşamasında betimsel analiz yöntemi kullanılmış olup, veriler analiz edilirken her bir katılımcıya harf ve rakamlardan oluşan kodlar verilmiştir. Betimsel analiz, verilerin araştırma sorularına veya daha önceden belirlenen kavramsal çerçeveye göre belirli temalar göre ayrıştığı ve özetlendiği analiz türüdür (Yıldırım & Şimşek, 2018, s.239-241).

4. BULGULAR

Araştırmanın bu kısmında, okul öncesi öğretmenlerine uygulanan görüşme formu soruları doğrultusunda yapılan içerik analizi sonucu ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitimin Okul Öncesi Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

4.1.1. Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaşamış Olduğu Problemler

“Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?” sorusuna araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri; malzeme sıkıntısı (f=6), ailelerin düşük katılımı (f=6), materyal hazırlamada yaşanan zorluklar (f=3), çocuğun gelişim alanlarındaki etkililik (f=5), çocuk ile etkileşim kurmakta yaşanan zorluk (f=8), teknik sorunlar (f=8) ve zamanlama sorunu (f=6) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin dağılımı, Tablo 4.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1: Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaşamış Olduğu Problemler

Problemler	Katılımcı	f
Malzeme sıkıntısı	2, 3, 5, 8, 9, 10	6
Ailelerin düşük katılımı	2, 3, 5, 6, 8, 9	6
Materyal eksikliği	1, 5, 9	3
Gelişim alanlarındaki etkililik	1, 3, 5, 6, 8	5
Çocuk ile sınırlı etkileşim	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10	8
Teknik sorunlar	2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10	8
Zamanlama sorunu	3, 4, 5, 6, 7, 9	6

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin salgın dönemindeki uzaktan eğitim sürecinde yaşamış olduğu problemlerde, çocuk ile etkileşim kuramama ve teknik sorunlar ön plana çıkmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine dair çocuk ile sınırlı etkileşim sorununa ait bazı alıntılar şu şekildedir.

K.3: “Dersler 20 dakika deniyordu ben 40 dakika yapıyordum. Derslerimizi 5 gün yapmaya çalışıyordum ona rağmen çok kısa bir süre kalıyordu. Hepsini konuşmaya kalksak bile kazanımlarımızı vermek için çok kısa bir süre kalıyordu.”

K.4: “Günlük eğitim akışımız serbest zamanlar başlıyordu daha önce sonra beslenme vardı daha sonra etkinlik saati daha sonra dinlenme ve gidişe hazırlık şeklinde günlük rutinimiz vardı. Ama uzaktan eğitimde hem süre kısıtlı olduğu için hem de beslenme vs. o tarz bir şey olmadığı için sadece etkinlik bazında bir planlama yaptığımız için sadece bu konuda sıkıntı yaşadım.”

K.7: “Yani ben 3 yaş sebebiyle haftanın üç günü dediler üç gün yaptım. 20 dk dediler ben 40 dk yaptım. Neden yaptım çünkü çocuklar birbirine soru soruyorlar diğer branş öğretmenleri normalde kameraları kapatıyorlar sesleri kapatıyorlar ama bizde kapatılmaz. Veya hani bizim bir canlı ders yönetme şansımız olabilir mi olmaz yani. Yani çocuklara nasıl deyim gerekli şekilde otorite sağlayamadım. 3 yaş çok zordu. 3 yaş sebebiyle çocuğa kendimi ekran karşısından dinletemedim diye düşünüyorum.”

Katılımcıların cevapları doğrultusunda, öğretmenlerin yaşadıkları problemlerin başında çocuk ile etkileşim kuramama belirlenmiştir. Öğretmenler bu yaş grubundaki çocukların gelişimsel özelliklerinden dolayı, uzaktan eğitim sürecinde sınıf kontrolünü sağlamakta zorlanmışlardır. Bu çalışmada elde edilen bulgular, öğretmen- çocuk, çocuk - çocuk iletişiminin az olması ve çocukların uzaktan eğitim sürecine bazı sebeplerden dolayı katılamadıkları için çocuğa ulaşmada sorunlar yaşandığını belirten (Özgen, 2022, s.45)'nin çalışması ile uyum sağlamaktadır.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine dair teknik sorunlara ait bazı alıntılar ise şu şekildedir:

K.2: “Eve güçlendirici taktık çünkü hani odalar arasındaki mesafe fazla aynı anda oğlumun ve eşimin dersi oluyor aynı anda bağlandıklarında kopmalar yaşayabiliyorduk.”

K.3: “Biz EBA’ da bir sorun yaşadığımızda direkt Zoom’ dan devam ediyorduk. O yüzden o konuda çok sorun yaşamadım ama çocukların yaşadığı

köyde Ocak ayında 5 gün boyunca elektrik kesintisi oldu o zaman ders yapamadık. En büyük sıkıntımız o oldu. Bir de internet sıkıntısı.”

K.8: “Uzaktan eğitim sürecinde bir iki gün internetimde bir sıkıntı olmuştu bağlantı sürekli kopuyordu u..özellikler ZOOM da da bağlantı sürekli gittiği zaman bu konuda sıkıntı yaşadım”

K.9: “EBA ya bağlanamadığımız zamanlar oldu teknik problemler de yaşadığımız oldu. EBA ya giremedik mesela ben de giremedim çocuklar da giremedi.”

K.10: “Kar yağışı yoğundu internetleri çocukların iki hafta. bir iki haftaya kadar elektrik verilemedi.. özellikle o dönemlerde ilçe merkez de olmama rağmen çok ciddi sıkıntılar yaşadım.”

Öğretmenlerin hemen hemen hepsi teknik imkanlardan kaynaklı kopmalar ya da bağlanmada sıkıntılar yaşadıkları için çocuğa ulaşamamışlardır. Süreçte imkân ve koşullar doğrultusunda genellikle evlerde malzeme eksikliğine bağlı olarak, materyal oluşturmada sorunlar yaşamışlardır.

4.2. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gelişim Alanlarında Yaşadığı Zorluklar

“Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim süreci gelişim alanlarını nasıl etkilemiştir?” sorusuna araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri; bilişsel gelişim alanında yaşanan zorluklar (f=3), psiko motor gelişim alanında yaşanan zorluklar (f=10), sosyal ve duygusal gelişim alanında yaşanan zorluklar (f=10), dil gelişimi alanında yaşanan zorluklar (f=2) ve öz bakım beceri alanında yaşanan zorluklar (f=2) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin dağılımı, Tablo 4.2 'de gösterilmiştir.

Tablo 4.2: Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gelişim Alanlarında Yaşadığı Zorluklar

Zorluklar	Katılımcı	f
Bilişsel gelişim alanında yaşanan zorluklar	7, 9, 10	3
Psiko motor gelişim alanında yaşanan zorluklar	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	10
Sosyal ve duygusal gelişim alanında yaşanan zorluklar	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	10
Dil gelişimi alanında yaşanan zorluklar	5, 9	2
Öz bakım beceri alanında yaşanan zorluklar	1, 5	2

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetlerinde gelişim alanlarında yaşadığı zorluklar arasında, psiko-motor gelişim alanı ile sosyal ve duygusal gelişim alanında yaşanan zorluklar ön plana çıkmıştır. Katılımcıların cevapları doğrultusunda uygulamada zorlanmadıkları gelişim alanları olarak bilişsel gelişim alanı ile dil gelişim alanları gösterilmiştir. Öz bakım beceri alanında ise çoğu katılımcı bu alanı gözleyebilme de veli desteğini aldıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinden bilişsel gelişim alanı ile dil gelişim alanına dair bazı alıntılar şu şekildedir:

K.2: “Şöyle söyleyim o zaman bilişsel gelişim alanıyla ilgili açıkçası en rahat ettiğim gelişim alanydı.”

K.3: “Bilişsel gelişim ve dil gelişiminde çok problem yaşadığımı düşünmüyorum.”

K.8: “Bilişsel ve dil de, öz bakımda açıkçası çok bariz bir problem yaşadığımı düşünmüyorum.”

Katılımcıların cevapları doğrultusunda bilişsel gelişim alanı ile dil gelişim alanındaki kazanımların, uzaktan eğitim sürecine uyarlanabildiğinden dolayı, bu gelişim alanlarında herhangi bir olumsuzluk yaşanmadığını düşünebiliriz.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinden psiko-motor gelişim alanı ait bazı alıntılar ise şu şekildedir:

K.5: “Psiko motor gelişim alanında biz sınıfımızda hem bilişsel gelişim alanı kazanımlarını içeren hem psikomotor gelişim alanı kazanımlarını içeren oyunlar düzenliyorduk genelde iç içe. Grup oyunları oluyordu, yarış oyunları oluyordu, Bunlar içerisinde çocuğun her türlü hareketini gözlemleyebiliyorduk. Ama uzaktan eğitimde maalesef bunu yapmak mümkün olmadı.”

K.8: “Psikomotor ve sosyal duygusal gelişim alanındaki kazanımlarda özellikle bu pandemi dönemim ya da uzaktan eğitim çok etkili oldu. Örneğin; psikomotor da yani çocukların bir mekanda sıkışmış olmaları evin içinde oldukları için hareketleri çok kısıtlı oldu yani örneğin etkinlikler yaptırmaya çalışsam da bir odanın içerisinde ne kadar yaptırabilirim bu çok.. yani psikomotor kazanımlarını kazandırmada zorluk yaşadım.”

Katılımcıların cevapları doğrultusunda, uzaktan eğitim süreci, çocukların sınıf ortamında olduğu gibi ekran başında aktif olmalarına fırsat vermediğinden ve çocuklar yaparak-yaşayarak öğrenmelerini ev ortamında oldukları için minimum seviyede gerçekleştirdikleri için psikomotor gelişim alanında eksiklikler yaşandığını söyleyebiliriz.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinden sosyal ve duygusal gelişim alanı dair bazı alıntılar ise şu şekildedir:

K.2: “Sosyal ve duygusal gelişim alanı bence en az en az çocukların gelişim gösterdiği alanlardan biriydi.”

K.3: “Duygusal gelişimi de pandemiden dolayı destekleyemedik. O yüzden en zorlandığımız bence duygusal ve sosyal konular oldu.”

K.5: “Sosyal duygusal alan en zor alan ve en çok eksik kalan alan bana göre çünkü çocuklar akranlarından uzak kaldılar.”

K.7: “En çok zorlandığım gelişim alanı sosyal duygusal alan oldu. Çünkü akran eğitimi yok oyun oynayamadık karşılıklı.”

K.8: “Yani en önemlisi sosyal ve duygusaldı. Yani çocukların birbirinden uzak olması evde kapalı olması çocuklara mesela topluluk içinde öğrenmesi gereken şeyleri uzaktan öğretmek tabii ki de çok zor. O yüzden uzaktan öğretmek

sosyal duygusal da çok problem yaşadım. Özellikle akran eğitimi uzaktan eğitimde bu tamamen siliniyor neredeyse. Çocuklar bazı şeyleri birbirinden daha iyi öğrenebilir.”

Uzaktan eğitim sürecinde çocuklar birbirlerine dokunarak, sarılarak kısacası temas halinde bulunarak sevgilerini belirtemediklerinden, anlık duygu değişimlerini ekrandan yansıtsalar bile tam olarak dönüt alamadıklarından, sosyal-duygusal alanda da eksik kaldıkları belirlenmiştir. Psikomotor ve sosyal-duygusal alanlarına en çok hitap eden ‘oyun’larının çoğunu evde gerekli şartlar sağlanıp oynayamadıklarından, oynasalar bile akranları ile birlikte temaslı bir şekilde hareket edemediklerinden bu alanlarda eksiklikler yaşanması kaçınılmaz olduğu belirlenmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinden öz bakım becerilerine ait bazı alıntılar ise şu şekildedir:

K.4: “Öz bakım becerilerini tam olarak gözlemleyemedim ama bununla ilgili de şöyle bir şey yaptım, mesela haftada bir gün yine velilerle görüşerek çocuklarla yemek hazırlıyoruz ya da işte evimizi temizliyoruz ya da işte çocuklar odalarını temizliyorlar yataklarını topluyorlar hep birlikte böyle etkinlikler yaptık çocuklarla. O şekilde bir açığı kapatmaya çalıştım.”

K.7: “Akış gönderdik ya hani her gün Whatsapp üzerinden veya EBA dan.. ya veliye çok iş düşüyor aile ilgiliyse yapıyor ilgili değilse yapmıyor. Ne oldu hani dış fırçalamayı, el yüz yıkama olayını aile katılım çalışması gibi oldu hani bende kontrol ediyordum.”

K.10: “Öz bakım beceri alanı ile alakalı çok yani diğerlerine göre en zorluk yaşamadığım gelişim alanı diyebilirim. Yani belki sınıfımdan kaynaklı yani çocukların gerekli öz bakım becerilerine sahip olmasından kaynaklı sorunlar yoktu. Evde veliler ile birlikte toplantılar yaptığımız zaman bu konu ile alakalı gerekli şeyleri dile getirdik.”

Katılımcıların cevapları doğrultusunda, uzaktan eğitim sürecinde, çocukların öz bakım becerilerini geliştirebilmek adına öğretmenlerin ekran başında bir şey yapamadıkları ancak bu alanda velilerle iş birliği yapılmak

istendiği görülmüştür. Sonuç olarak bu alanda veli ne kadar ilgili davranırsa öz bakım beceri alanına o kadar katkı sağlandığı gözlenmiştir.

4.3. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Çocukların Etkinliklere Olan İlgilerinde Yaşanan Azalmalar

“Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde çocukların etkinliklere olan ilgileri nasıldı?” sorusuna araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinden, çocuklarının ilgisinin azalmadığını düşünen (f=3) olarak görüş bildirmiştir. Bunun tersine okul öncesi öğretmenlerinden bazıları çocukların etkinliklere olan ilgisinin azaldığını düşünerek, süreçten sıkılma (f=4), okul özleminden kaynaklı isteksizlik (f=2) ve işbirliğinin olmaması (f=4) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin dağılımı, Tablo 4.3’de gösterilmiştir.

Tablo 4.3: Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Çocuklarının İlgisindeki Azalma Durumu Nedenleri

Nedenler	Katılımcı	f
Süreçten sıkılma	3, 5, 7	3
Okul özleminden kaynaklı isteksizlik	8, 9	2
Sınırlı sosyal etkileşim	2, 4, 6, 7, 8	4

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin cevapları doğrultusunda salgın dönemindeki uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi çocuklarının ilgilerindeki azalma durumu nedenleri olarak, çocuğun süreçten sıkılması, çocuğun okula özlem duymasından kaynaklı isteksizlik ve çocukların etkileşim içinde olamaması ön plana çıkmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre, çocuğun süreçten sıkıldığını ifade eden bazı alıntılar şu şekildedir:

K.3: “Motivasyonlarının çok fazla azaldığını düşünüyorum. Kasım ayı başlarında çok isteklilerdi. Onlar istediği için haftada 3 günlük dersi 5 güne çıkardık. Ancak süreç uzadıkça çocuklar sonra çok fazla katılmamaya başladılar.”

K.5: “İlk uzaktan eğitim başladığı zamanlarda çocuklar çok heveslilerdi hepsi katılıyordu ve bütün etkinlikleri de yapıyordu. Ama bu son kapanma yaklaşık yani Ramazan ayı ile birlikte sürecinde uzamasıyla çocukların ilgisinin azaldığını yani büyük oranda azaldığını gözlemledim. Hem Ramazan ayının olması etkili oldu, veliler sabahı benim derslerim kalkmak da zorlandıkları için çocukları da kaldıramadılar u.. bir kere sayı da azalma oldu derse katılmada azalma oldu. Katılanlar da isteksizdi. Çünkü süreç uzamıştı.”

K.7: Salgınla birlikte evde kalmaların artmasıyla “İşte – öğretmenim ne zaman okula gideceğiz? demeler başlamıştı çünkü çocuklar artık okulu özlemişti, evde kalmak istemiyorlardı ve merkezlerde oynamak istiyorlardı. Arkadaşlarıyla birlikte olmayı özlemişlerdi o yüzden sık sık derslerde sıkıldıklarını dile getirmeye başladılar.”

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre, çocuğun okula duyduğu özleminden kaynaklı isteksizliği ifade eden bazı alıntılar şu şekildedir:

K.8: “Aslında etkinliklere olan ilgilerinin azaldığını düşünmüyorum ama çocukların okula olan özlemi oldu. Canlı derste mesela çok fazla okullar açılсын okula gidelim, yani etkinlikleri tek başlarına yapmaktansa okulda birlikte yapma isteği vardı çoğunda o konuda bir sıkıntı vardı.”

K.9: “Yani salgın döneminde çocukların ilgisi azalmadı da yani aksine okul açık olmadığı için okulu daha çok merak ettiler ya da okul özlemleri daha çok arttı diyebiliriz.”

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre, çocuğun sınırlı sosyal etkileşim içinde olmasını ifade eden bazı alıntılar şu şekildedir:

K.2: “Evet ilgilerinin azaldığını düşünüyorum bunun sebebi de kesinlikle ve kesinlikle şu, arkadaşlarıyla aynı anda bir etkinliğin içinde bulunmak kesinlikle çocuklara çok keyif veriyor ama evde yalnızlarken ve tek başlarıyken o etkinliği çocuklara yaptırmakta çok zorlandım.”

K.4: “Şöyle yani salgın döneminde çocukların etkinlikleri azaldı. Çünkü hani salgın döneminde yan yana değiliz ekran başındayız. Çocuklar birbirini ekran karşısından görüyor, dokunamıyor mesela.”

K.6: “Evet, çocukların etkinliklere olan ilgileri bence azaldı, bir de veliler bana şöyle diyor, bir kitap etkinliği bile bazen çalışma sayfası verdiğimde hocam diyor bazen bir sayfayı bile evde yapmak çocuklara zor geliyor, yani arkadaşlarıyla birlikte sınıfta yaptığından daha çok keyif alıyor, bana böyle şeyler de geliyor, yani çocuk yapmak istemiyor,- mustafa çok severdi böyle etkinlikleri;- valla hocam yapmıyor, arkadaşlarıyla yaptığından daha mutlu oluyormuş böyle söyledi diyor.”

K.7: “...çünkü çocuklar artık okulu özlemişti ve merkezlerde oynamak istiyorlardı. Arkadaşlarıyla birlikte olmayı özlemişlerdi o yüzden sık sık derslerde sıkıldıklarını dile getirmeye başladılar.”

K.8: “Aslında etkinliklere olan ilgilerinin azaldığını düşünmüyorum ama çocukların okula olan özlemi oldu. Canlı derste mesela çok fazla okullar açılın okula gidelim, yani etkinlikleri tek başlarına yapmaktansa okulda birlikte yapma isteği vardı çoğunda o konuda bir sıkıntı vardı.”

Katılımcıların cevapları doğrultusunda çocukların bu uzayan süreçten sıkılarak, evde kapalı kalmanın verdiği bir üzüntü ile motivasyon düşüklüğü yaşadıkları belirlenmiştir. Çocuklar ne kadar ekran başından arkadaşları ile görüşse de, bu durumun onları tam olarak tatmin etmediğini, okullarını ve arkadaşlarını çok özlediklerini ve aktif bir şekilde sınıflarında vakit geçirmek istedikleri gözlenmiştir. Aynı zamanda okul öncesi yaş grubu çocuklarının bu süreçte gelişim özellikleri de göz önünde bulundurulduğunda, tek başlarına bir etkinliği sürdürmek istemediklerini, arkadaşları ile işbirliği doğrultusunda süreci yürütmek istediklerini söyleyebiliriz.

4.4. Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Velilerin Yaşadıkları Ortam ve Fiziksel İmkanlarından Dolayı Yaşanan Sorunlar

“Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecini velilerin fiziksel imkan ve koşulları nasıl etkilemektedir?” sorusuna araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinden, teknolojik alt yapı yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar (f=6), teknolojik aletlerin yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar (f=6), ailedeki kardeş sayısı fazlalığından kaynaklanan sorunlar (f=10) ve evdeki oda sayısı azlığından

kaynaklanan sorunlar (f=8) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin dağılımı, Tablo 4.4’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4: Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Velilerin Yaşadıkları Ortam ve Fiziksel İmkanlarından Dolayı Yaşanan Sorunlar

Sorunlar	Katılımcı	f
Teknolojik alt yapı yetersizliği	1, 5, 6, 8, 9, 10	6
Teknolojik alet yetersizliği	2, 3, 5, 8, 9, 10	6
Ailedeki kardeş sayısı fazlalığı	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	10
Evdeki oda sayısı azlığı	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10	8

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetlerinde velilerin yaşadıkları ortam ve fiziksel imkanları göz önünde bulundurularak yaşadıkları sorunlar arasında, ailedeki kardeş sayısı fazlalığı ve evdeki oda sayısı azlığından kaynaklı sorunlar ön plana çıkmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin teknolojik alt yapı yetersizliğine ait görüşlerinden bazı alıntılar ise şu şekildedir:

K1: *“Benim köy okulu olduğu için derse bağlanamadı bazıları internet sıkıntısı yaşadık.”*

K6: *“...bir kere şey oldu inanılmaz fazla burada mıydınız bilmiyorum kar yağdığında bizim köyde bir hafta elektrikler yoktu. Ben çocuklarla hiçbir şekilde bağlantı kuramadım, köye zaten hiçbir şekilde çıkamadılar, velilerin zaten şarjı falan yoktu dedim en azında Whatsapp dan falan iletişim kuralım, ama zaten şarj da edemediler jeneratör de yoktu zaten, ben bir hafta boyunca çocuklarla hiç irtibat kuramadım mesela onun dışında bir problem yaşamadık, o da genel bir problemdi. İlçe problemydi.”*

K8: *“...bu tür eksiklikler sürecimi doğrudan etkiledi, çocuk canlı dersime katılamadı.”*

K10: *“...çocukların alt yapı eksikliği özellikle çok yüksek seviyedeydi. Elektrikler gidiyor gitti, yani bahsettiğim zaman da ciddi bir kar yağışı olmuştu. Yaklaşık bir iki haftaya kadar internet yani elektrik yoktu önce. Yani iki haftaya kadar ciddi bir sorun yaşadık, yani bununla da alakalı eksikleri de hani telafi*

eğitimi adı altında kendi adıma ekstradan ilk fırsatta uzaktan eğitimleri yapmaya çalıştım. Yani ciddi bir şekilde kırsal alanda olmamızdan kaynaklı hem alt yapı yetersizliği hem de internet bağlantısı sorunu yani gerçekten bununla alakalı sorunlar yaşadım.”

Katılımcıların cevapları doğrultusunda bölgede belli bir zaman aralığında yoğun kar yağışının olması ile teknolojik alt yapı etkilenmiş, uzaktan eğitim sürecini de olumsuz yönde etkilenerek birkaç gün askıya alınmıştır.

Okul ncesi ğretmenlerinin teknolojik alet yetersizliğine ait görüşlerinden bazı alıntıları ise şu şekildedir:

K5: “Herkesin evinde tablet bilgisayar yok. Iı..yani telefon herkes de var ama bilgisayar bir tane oluyor genelde. Tablette şöyle oluyor yani kardeşler arasında..ıı.. şimdi bizim çocuklarda ekran kcldke ilgi azalıyor anasınıfi ocuğunda. Tabletler kendi teknolojik yapısından dolayı EBA sistemini kaldırmadığını söylüyordu veliler. Yani hem teknolojik aletlere sahip olsalar bile yani çocuklar arasında paylaşım ocuk sayısı bunlar i ie geçti. Zorluklar oldu. Dediğim gibi teknolojik aletler hepsinde vardı ama kardeş sayısından dolayı sıkıntı yaşandı veliler de bunu dile getirdi zaten.”

K9: “... biz şimdi okul olarak da şöyle EBA destek noktası atık çocuklara ama ıı.. hiç bilgisayarı olmayan çocuklarımızda vardı sosyo ekonomik durumu kötü olan ya da ailesi bilinçsiz hiçbir şekilde teknoloji ile ilişkisi olmayan da vardı onlara da bir şekilde telefonla ulaşmaya çalıştık. Hani telefonla yardımcı olabileceğimiz bir şey var mı ya da okulumuzun destek noktası olduğunu belirttik. İşte sınıfımız ama biz bu sebepten dolayı 8-9 kişiye ulaşabildik.”

K8: “... yani uzaktan eğitim bu teknolojik araçlarla yapıldığı için bunların olmadığında çocuğun uzaktan eğitime ulaşması çok zor.”

K2: “ıı..Mesela bir öğrencim vardı ablası da vardı.. Durumları mesela maddi olarak iyi olmadığı için evde tablet, bilgisayar vs. yok.”

K10: “...genel olarak şöyle tablet, bilgisayar, telefon eksikliği özellikle piyasada uygun ve kaliteli cihaz bulmak gerçekten zorlaştı.”

Okul öncesi öğretmenlerinin ailedeki kardeş sayısının fazlalığına ait görüşlerinden bazı alıntılar ise şu şekildedir:

K1: “Ben zaten sorarak abilerinin ablalarının ders saatine denk gelmesin diye sorarak ders saatlerimi akşam saatlerine aldım, genelde çakışmasın diye uğraşıyordum ama çoğunun kendi özel odası yok zaten hatta hiçbirinin yok.”

K2: “..ortak kullandıkları için abiyle abla o tableti telefonu neyse.. ondan sıkıntı yaşadık.. çünkü üç kardeşler abinin dersi bitiyor ablanınki başlıyor.. Evlerde de zaten bir tane telefon mevcut.”

K3: “Benim öğrencilerimin çoğunun abisi ablası var. Tek çocuk değillerdi. Aynı saate ders koyarsak evde tek alet olduğu için giremiyorlardı derse. O yüzden biz hep saat 5-6 gibi derslerimizi yaptık. Çakıştığı için tek telefon tablet tabi ki olumsuz etkiliyor.”

K4: “..Çünkü abisi ablası olanlar şey yapıyordu - hocam işte abisinin dersi var ona katılmak zorundayız, vs. işte ben de bu durumda ders saatini değiştirdim akşam saatine koydum, o şekilde çözümler ürettik.”

K6: “... abi abla varsa evde onlar ortaokul ya da liseyse, anasınıfından daha önemli dersleri. Bir kere çakıştığı zamanlar ki çakışmamasına çok özen gösterdim ama çakıştığı zamanlar oldu. Ya da onların öğretmeni şu saatte girelim dediği zaman biz de o saatte dersimiz varsa öncelik hep onlarındı abi ablanın çünkü onları dersleri daha önemli göründü anasınıfından maalesef ki.”

K9: “ ... evde abi abla varsa etkiledi. Yani şöyle evde bir tane bilgisayar var biz bazen ders saatimizi akşam saatlerine aldık. Yani akşam 5 den 6 dan sonra çünkü diğer abla ve abinin dersi bitince.”

K10: “...özellikle çocuk sayısı gerçekten bu çocuk sayısından da kaynaklı o cihazların kullanımı ile alakalı sıkıntı oldu. Özellikle her çocuğa ayrı cihaz da çok mümkün olmadığı için yine bu yönden sıkıntı.”

Katılımcıların cevapları doğrultusunda ailedeki çocuk sayısı, evdeki oda sayısı ve teknolojik aletler arasında doğrudan bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aile içindeki kardeş sayısı arttıkça, uzaktan eğitime dahil olan kardeş sayısının

artması ile beraber okul öncesi eğitim veliler tarafından bu dönemde bazen geri plana atıldığı, önceliğin diğer kademelerde uzaktan eğitim sürecine dahil olan kardeşe verildiği gözlenmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin evdeki oda sayısının azlığına ait görüşlerinden bazı alıntıları ise şu şekildedir:

K3: “Özellikle kışın soba olduğu için köyde herkes aynı odada oturuyor. Arkadan Tv sesleri geliyor mikrofonu kapatmak istemiyorum ama arkadan gelen gürültü bu şekilde iletişimimizi olumsuz etkiliyor.”

K4: “...çocuk TV olan odada ders yapıyor bir anda böyle arkadan bangır bangır TV sesi geliyor ya da işte anne baba telefonla konuşuyor. Böyle bangır bangır geliyor çocuk sesimi duyamıyor ben onun sesini algılayamıyorum böyle bir odası olan öğrencim de vardı ama olmayan da vardı. Böyle sıkıntılar yaşadık oda sayısı eksikliğinden dolayı mecburen.”

K5: “Ya çok çocuklu ailelerde çocukların odaları olması önemli. Ama benim öğrencilerin küçük oldukları için genelde mutfakta annelerinin yanında kaldılar. Farklı bir odada olanla ortak alanda olan çocuğun arasında çok fark vardı. Yani farklı odada olan çocuğun dikkatleri dağılmıyor ama ortak alanda dağılan çocuğun dedesi bir yandan Tv izliyor annesi bir yandan çorba karıştırıyor o sırada kapı çalıyor gibi u.. günlük hayatın meşkaleleri o çocuğun dikkatini dağıtıyor.”

K9: “... oda sayısı etkiliyor, şimdi atıyorum çocuğun evinde 1 odası varsa o odada kardeşleri de olmak zorunda ya da annesi ile babası ile salonda olmak zorunda ya da büyük ebeveynleri ile birlikte ya da kardeş sayısının çok olması bizi rahatsız edebildi. Mesela biz ders anlatırken o kardeşi ile oynuyordu. Rahatsız olduk açıkçası.”

K10: “...mesela bununla alakalı yine oda sayısı, kırsal alan olduğu için hani genelde anne babanın kaldığı odalar standart köy evi tarzında çok değil yani en fazla iki üç kardeş varsa bir tane odaları oluyor, e diğer anneler babalar da var. işte anneler yemek yaparken diğer abilerin ablaların kardeşlerin dersi olabiliyor o nokta da u.. çakışma oldu e biz ne yapmaya çalıştık hocam bu

noktada da aile katılımı ve işbirliği demiş bunla biz alakalı biz de biraz esneklik yaparak abilerinin ablalarının ders saatlerinin olmadığı saatleri tercih etmeye çalıştık. Hani velileri de gerçekten mağdur etmemek adına onlar da zorlandılar çünkü yani bu şekilde süreci sürdürdük.”

Evdeki oda sayısının yetersiz olmasıyla da ev halkının zaman zaman uzaktan eğitime gerekli özeni göstermeyerek sürece isteyerek ya da istemeyerek dahil oldukları belirlenmiştir. Kendi odası olan çocuğun uzaktan eğitim sürecine daha adapte oldukları belirlenmiştir.

4.5. Salgın Döneminde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları

“Salgın döneminde yapılan mesleki gelişim etkinliklerini okul öncesi öğretmenleri nasıl değerlendirmektedir?” sorusuna araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinden, mesleki gelişim faaliyetlerine duyulan ihtiyaç (f=10), meslekte yaşanan motivasyon düşüklüğü (f=10) ve zamanı yönetme konusunda eksik hissetme (f=10) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin dağılımı, Tablo 4.5’de gösterilmiştir.

Tablo 4.5: Salgın Döneminde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları

Sorunlar	Katılımcı	F
Mesleki açıdan yeni şeyler öğrenme ve deneme isteği	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	10
Mesleki açıdan yaşanan belirsizlik ve hayal kırıklığı	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	10
Zamanı yönetimi	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	10

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki açıdan yeni şeyler öğrenme ve deneme istekleri doğrultusunda belirttikleri görüşlerinden bazı alıntıları şu şekildedir:

K1: “Hizmet içi eğitimlere katıldım çok online olduğu için. Ben normalde zaten online olmasa da hizmet içi eğitimlere başvuruyordum ama online olması daha avantaj oldu, hani bir yerden bir yere gitmektense ekran karşısında daha kolay hani tek başıma müsait olduğumda onlara katılmak daha benim için faydalıydı.”

K2: “...bazı şeylere hakim olmak gerekiyor.. hani ses açmak ses kapatmak.. ekran paylaşabilmek.. o ayarlar bölümünden bazı özellikleri kontrol edebilmek.. oturdum yani ZOOM ile alakalı olarak üç beş tane video izledim. Hatta günlerce izledim hatta eşimin telefonunu açtım bilgisayarımı açtım hani oluyor mu uygulamalı denedim. Hani siz mesela ekranda bir şey paylaşıyorsunuz ama çocuk ordan ekranı çiziyor benim onu yok etmemim bir yolu olmalı diye düşünerek yaklaştım.”

K3: “... hatta şey diye düşündüm bu bizim adaylık ile ilgili olan seminerlerimiz biraz geç başladı bizim seminerlerimiz o zaman biz canlı derse başlamış olduk. Dedim keşke bunlara daha önce başlansaydı çünkü okulda kimse bize açıp işte şöyle yapacaksın böyle yapacaksın demedi. O yüzden keşke biz canlı derse başlamadan önce yani EBA yı bile kullanmayı bilmiyorduk. Biz seminer bir şey yapılırdı saha verimli olurdu bazı haftalarımız boşa gitmezdi.”

K4: “Yani evet salgın döneminde nasıl deyim mesela bu EBA da açılan kurslara seminerlere vs. daha çok ilgi duymaya başladım. İşte bakıyordum ne açılmış müze eğitimi kursu işte uu.. nasıl deyim zeka oyunları kursu vs. bu tarz kurslara daha çok ilgi duymaya başladım. EBA ya daha sık girdiğim için ama en başında tabi ZOOM nasıl kullanılır, EBA nasıl kullanılır bunlara ihtiyaç duyduğum için bu etkinliklere katıldım.”

K5: “EBA üzerinden yapılan uzaktan eğitim seminerlerine katıldım. Yani bolca katılma şansım oldu hani ev içerisinde fazla bir vakit harcamadan onun için evden çıkmadan hani küçük çocuğum olduğu için benim bu dönemde hani kulaklığımı takıp ordan eğitimleri seminerleri dinleyip sınavına girip o kursu tamamladım. Birçok seminere katıldım birçok kursu tamamladım böylelikle. Aslında evde olmak bu anlamda birazcık zaman tasarrufu da sağladı bize. Yani bu dönemde de vakit olduğu için kendimi geliştirmek adına seminerlerine katılabildim.”

K7: “Uzaktan eğitim de mesela ZOOM.. Yani ZOOM u kullanmak benim için çok zordu. Uzaktan eğitimle ZOOM başladı yani her şey de resmiyete binmeye başlayınca bilmiyorum yani bende bir yetersizlik algısı oluşmaya başladı.”

K8: “Uzaktan eğitimin en başında geçen Mart ayında bu EBA ile ilgili bile fazla bilgim yoktu. Aslında bu büyük çoğunluk için böyleydi okulda mesela bize EBA şifresi nasıl verilir gibi bir şeyler yapılabilirdi. Bir EBA şifresi vermeyle ilgili bile bir fikrim yoktu. O yüzden de özellikle ‘ masal anlatıcılığı’ eğitimine katıldım bu şey de uzaktan eğitimde çocukların ilgisini daha yüksek tutabilmek için. Öyle.”

K9: “...sosyal medyayı diyim hani WHATSAPP olsun ZOOM olsun öncesinde bu kadar çok etkin kullanmıyorduk. çok ihtiyaç da duymuyorduk özellikle o EBA yı EBA da ki o dijitaleri kullanmayı işte belli ders materyallerini kullanmayı evet uzaktan eğitim sürecinde daha fazla öğrendik. Evet ama çocukların ilgisini çekebilecek uzaktan eğitimde yararlı olabilecek işte bazı araştırmalarda yaptım u.. hani nasıl video paylaşabilirim nasıl slayt yapabilirim bu konu beni daha fazla araştırmaya yönlendirdi.”

Katılımcıların cevapları incelendiği zaman, okul öncesi öğretmenlerinin bu dönemde hizmet içi eğitimlere ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Öğretmenler bu süreçte genel olarak Whatsapp, Zoom vb. programları daha çok tercih ettikleri için, özellikle Zoom programı ile ilgili bilgi sahibi olmamalarında ötürü, kendilerini kurs veya seminerlere yönlendirmeyi tercih etmişlerdir. Aynı zamanda uzaktan eğitim sürecinde verilen hizmet içi eğitimler dijital platform üzerinden yapıldığı için, öğretmenler zaman olarak esnek ve ekonomik olan bu kurslara katılmayı uygun görmüşlerdir.

Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki açıdan yaşanan belirsizlik ve hayal kırıklıklarına ait belirttikleri görüşlerinden bazı alıntıları ise şu şekildedir:

K1: “...hayatımızda ilk defa böyle yüz yüze dışında çocuklarla farklı ortamlarda karşı karşıya kalıyoruz yani, sınıf dışında ya da sınıf içinde hep bir aradayız okul bahçesinde olsun hani, ama bilmiyorum ki nasıl etkiledi. Yani ilk zamanlar şöyleydi hani yapabilir miyim acaba hani çocuklar bana dikkatini verir mi diye bir endişelendim açıkçası. Hani sınıftaki gibi olacak mı, yüz yüze görüşmediğimiz için beni unuturlar mı ya da hani bana karşı ilgileri azalır mı endişesi vardı ama bunları ben derse ara vermeden hani birazda çocukların istekli hallerini görünce, uu...,çok da şey olmadı hani sadece böyle kendimi

sıkıştırılmış hissettim bu dönemde bir dersin içine beni hani sadece yarım saat kadarlık sıkıştırılmış hissettim. Böyle.”

K2: “Mesela.. yani.. sosyal medyadaki bazı nitelendirmeler benim canımı oldukça sıktı.. Mesela bizi bakıcı konuma koymaları.. insanların aklında böyle bir algı oluştu. ...bu konuda hem kızgın hem de kırgınım milli eğitime. Bir de öğretmenim velilerimin tutumu da benim oldukça canımı sıktı. Hani velilerde şöyle bir tutum var zaten seneye bizle devam etmeyecek şeklinde bir tutum.”

K3: “Bence hani bilmiyorum herkes benim gibi düşünüyor mudur ama birazcık kötü etkiledi yani bir de benim ilk senem; hani böyle derler ya ilk atanalar böyle aşkla şevkle başlar diye mesela işte sınıfımda merkezlerim yok merkez oluşturmak istiyorum, materyalleri düzenlemek istiyorum, okul bir açılıyor kapanıyor bu sene biraz deneme gibi geçti o yüzden motivasyonumu olumsuz etkiledi yani inşallah önümüzdeki sene düzelir.”

K4: “Yani salgın dönemi gerçekten yorucu oldu özellikle bizim için anaokulları olarak önce bir yüz yüze başladık, daha sonra uzaktan oldu sonra tekrardan yüz yüze başladık tekrar uzaktan oldu vs. en son tekrar yüz yüze başladık böyle olunca hani benim için gerçekten yorucu oldu bilmiyorduk.”

K5: “İki..salgın döneminde Milli Eğitim Bakanlığının yaşamış olduğu karasızlık özellikle okulöncesi ile sürekli kapanması açılması, herkes kapanırken okulöncesinin açılması, anasınıfları kapalıyken anaokullarının açık olması, gece 11 de açma kararı alıp ertesi sabah 8 de 9 da bizlerden çocuklardan kurumlarımızda olmamızın istenmesi bunların hepsi bizleri yani kendi adıma arkadaşlarım adına çoğu meslektaşımın da motivasyonunu olumsuz yönde etkiledi.”

K6: “Ya bu beni birazcık yordu açıkçası şöyle dedim yeterli gelemediğimi hissettim bazen şey dedim, - işte bu uzaktan olduğu için böyle bir sakin ol falan dedim. Biraz kendimi motive etmeye çalıştım. Ama ben teknoloji konusunda bence geriyim birazcık, geliştirmem gerekiyor kendimi çünkü çok farklı programlar vardı, yani çocukların ilgisini çekecek çok başka programlar var.”

K7: “... ben uzaktan eğitim yapmak istemiyorum, herkes uzaktan eğitim yapsın ama 3 yaş yapmasın dedim. Çünkü ben kendimi öğretmen olarak görmüyorum artık nasıl yapacağımı bilemedim her çocuk aynı değil, ben çok üzüldüm. Çocuklar da yapamıyorum algısı oluştu ben üzüldüm yani ama şuan mutlu musun deyin bana yani uzaktan eğitim mi yüz yüze eğitim mi deyin yüz yüze de mutluyum derim.”

K9: “Yani çocuğa ulaşamama benim motivasyonumu birazcık düşürdü...”

K10: “... ufak tefek genel anlamda motivasyon düşüklükleri oldu. Ama bu da hani kendi belki genç olmamızdan dolayı olabilir ama yeterlilik anlamında çok bir sıkıntı yaşamadım.”

Uzaktan eğitim sürecinin uzaması ve öğretmenlerin hitap ettiği yaş grubu özelliklerinden dolayı, öğretmenler kendilerini eksik hissettiklerini, bu durumun motivasyon düşüklüğüne sebep olduğunu belirtilmişlerdir.

Okul öncesi öğretmenlerinin zaman yönetimine ait belirttikleri görüşlerinden bazı alıntıları ise şu şekildedir:

K1: “Zaman yönetme, uı...böyle daha hızlı hızlandırılmış bir şekilde eğitim vermeye çalıştığım için böyle hani şeydim yani, uı... daha hızlı bir şekilde böyle nasıl diyim anlatamadım da hızlandırılmış bir eğitim vermeye çalıştım. İlk zamanlarda planladığım etkinlikleri yetiştiremiyordum, ikinci derse geçiyordum ama sonrasında duruma alıştım ve planladığım şekilde bitirebildim.”

K2: “Zaman yönetme konusunda çok başarısızım öğretmenim onu açık açık söyleyebilirim. Yani kendimi şikayet edebilirim. Uzaktan eğitimde de mesela 40 dk lık ders planladım ama ben hiçbir zaman 40 dk lık ders yapmadım açıkçası. Hep tekrar bağlandık. Bazen ikinci 40 dk mız bile oldu.”

K4: “Zaman yönetme kısıtlı bir süreydi bizim açımızdan.. normalde yüz yüze sınıf ortamında olduğumuzda beş saat hani ama uzaktan eğitimde yarım saat vardı ders saatimiz ve her gün çocukları ekran başına alamıyorduk zaten, ders zamanı da bazen gelebiliyorlardı bazen gelemiyorlardı böyle olunca süre kısıtlı olunca süreyi verimli kullanmaya çalıştığımız için açıkçası hani şey oluyor

yetiremiyordum ben. Böyle süre bitiyor işte bir ders daha yapsam işte katılamayacak olanlar oluyordu.”

K5: “Yani ilk başladığı zaman zamanı yönetme konusunda sıkıntı çektik. Çünkü u.. şeyler arası etkinlikler arası geçiş çok kolay yapılamadığını farkettim u.. uzaktan eğitim derslerinde. Yani başta etkinlikler ile zamanı eşleştirme konusunda zorluk yaşadım yani ilk iki hafta diyeyim yani iki haftalık derslerin etkinlik planlamasında zamanın yetmediğini söyleyebilirim. Ondan sonra etkinliklerimi daha seçerek artık olayı kavradıktan sonra zamanı yönetmeye başladığımı hissettim ona göre de etkinliklerimi planladım.”

K6: “Bir kere şey oldu benim uzadığı oldu tam anlayamadım ne kadar süreceğini bilemedim falan yabancıydık ya canlı derslere. Çocuklar falan konuşmak istiyor ya da bir beş on dk dikkatlerini buraya verdirmekle geçiyor ya da birbirleri arasında konuşuyorlar sesler karışıyor falan o konularda biraz uzadığı falan olmuştu sonra bunu ayarlayabildim yani zamanımı.”

K7: “Zamanı yönetme konusunda ben çok zorlandım. Aslında veli de zorlanmıştır yani kendi sorumluluğu olduğu için ama benimde sorumluluğum vardı yani ailem çevrem .. Bu da karşılıklı bir süreç olduğu için herkes özveri de bulundu. Normalde 20 dk ders yapmamız lazım yani siz öyle planladınız etkinliğinizi ama ben çocuk bazlı gittim çocuk ne istiyorsa o çocuk deney mi istiyor.. ama burada ne oluyor öğretmene iş yükü biniyor.. bunu mu sevmediniz diğerine geçelim şeklinde süre uzadı zaten 40 dk yı buldu yani.”

K9: “... çocukları sıkmadan 30 dk nasıl geçiririm bir planlamasını yapmaya çalıştık, dikkatlerini nasıl çekebilirim bu 30 dk nasıl verimli hale getirebilirimin ..u..Bu da bir işte sınıf yönetimi gibi bir şey zamanı yönetmek hani. O konuda biraz ilk başlarda zorlandık ama tabi EBA yı kullandıkça uzaktan eğitimi kullandıkça ona da alıştık. Bir sıkıntı yaşamadık o konuda da tabi etkiliyor bizi sınıftaki 40 dk nın nasıl geçtiğini anlamıyorsun ama ekran başındaki 30 dk biraz daha farklı olabiliyor. Ama u.. tecrübe ile hani ilk zamanlardaki gibi alıştıkça kullandıkça tecrübe ile zamanı da yönetiyorsun.”

Zaman yönetimi konusunda okul öncesi öğretmenleri sürecin başında zorlansalar da süreç uzadıkça, zamanı daha iyi yönetebildiklerini belirtmişlerdir.

SONUÇ

Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitimin okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği bu araştırmanın sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan problemler nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğretmenlerin malzeme sıkıntısı, ailelerin düşük katılımı, materyal eksikliği gelişim alanlarındaki etkililik, çocuk ile sınırlı etkileşim kurmakta yaşanan zorluk, teknik sorunlar ve zamanlama sorunu konularında sorunlar yaşadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim süreci gelişim alanlarını nasıl etkilemiştir?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğretmenlerin psiko-motor gelişim alanı ile sosyal ve duygusal gelişim alanlarını destekleme konusunda yaşadıkları zorluklar ön plana çıkmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde çocukların etkinliklere olan ilgileri nasıldı?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğretmenler çocuklarının süreçten sıkılarak ve aynı zamanda okula özlem duyarak, sınırlı sosyal etkileşim kurmalarından kaynaklı etkinliklere olan ilgilerinin azaldığını belirtmişlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecini velilerin fiziksel imkan ve koşulları nasıl etkilemektedir?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğretmenler, teknolojik alt yapı yetersizliğinden, teknolojik aletlerin yetersizliğinden, ailedeki kardeş sayısı fazlalığından ve evdeki oda sayısı azlığından kaynaklanan sorunlar şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Salgın döneminde yapılan mesleki gelişim etkinliklerini okul öncesi öğretmenleri nasıl değerlendirmektedir?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde; öğretmenler mesleki gelişim

faaliyetlerine ihtiyaç duyduklarını, zaman zaman hayal kırıklıkları ve belirsizlik yaşadıklarını ve zamanı iyi yönetemediklerini ifade etmişlerdir.

Araştırma sonucuna göre, öğretmenler covid-19 salgını döneminde yapılan uzaktan eğitim sürecinde, velilerinin ve çocuklarının olduğu gibi kendilerinin de süreçten sıkılarak motivasyon düşüklüğü yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler bu durum karşısında çocuklarının dikkatini çekecek etkinliklere daha fazla yer vermeye çalışmışlardır. Salgın döneminde yaptıkları uzaktan eğitim sürecinde, öğretmenler etkinliklerini gerçekleştirmek istediklerinde ev ortamındaki malzeme eksikliğinden dolayı istedikleri etkinlikleri gerçekleştiremediklerini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra öğretmenler ev ortamındaki kalabalıklardan dolayı dikkat dağınıklığı yaşayan çocuklarının de süreci olumsuz etkilediklerini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde teknolojik alet yetersizliği ve internet alt yapı sorunu ile zaman zaman baş başa kalarak süreçte olumsuzluklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bütün bunların üstesinden gelebilmek adına öğretmenler velilerle işbirliğinde bulunmayı tercih ederek durumun üstesinden gelmeye çalışmışlardır. Öğretmenler çocukların aktif katılım gösterememelerinden ötürü özellikle psikomotor ve sosyal-duygusal alan gelişim alanlarını desteklemede yaşadıkları zorlukları ifade etmişlerdir. Bu durum karşısında ne kadar çaba gösterecekler de yüz yüze eğitim kadar faydalı olamayacağını dile getiren öğretmenler zaman zaman çaresiz kaldıklarını belirtmişlerdir. Bütün bu zorluklar doğrultusunda öğretmenler uzaktan eğitim sürecini hem kendileri adına hem de çocukları adına verimli hale getirebilmek adına mesleki gelişim faaliyetlerine yönelmişlerdir.

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Tartışma

Bakioğlu ve Çevik (2020), Covid-19 salgınında uygulanan uzaktan eğitime yönelik Fen Bilimleri öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmalarında, uzaktan eğitim sürecinde teknik aksaklıklar, iletişim sıkıntıları, çocuğun derse katılmasındaki isteksizlik gibi sorunlarla karşılaştığı görülmüştür. Yolcu (2020), Covid-19 salgını sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitim deneyimlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının sürece teknolojik yeterlilik anlamında hazır olmadıkları sonucuna

ulaşmıştır. Yukarıda bahsedilen iki araştırmanın sonucu ile yapmış olduğum araştırmanın sonuçları birbirlerini destekler niteliktedir. Aral ve Kadan (2021), Covid-19 salgını sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin uzaktan eğitim uygulamalarında yaşadıkları problemlerin belirlenmesi için yaptıkları çalışmalarında, öğretmenlerin yaşadıkları zorluklar olarak, teknolojik alt yapı yetersizliği ve veli ile ilgili yaşanan sorunlar belirlenmiştir. Acar, Erbaş ve Eryaman (2021), Covid-19 salgını döneminde yapılan uzaktan eğitime yönelik okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini ele alarak inceledikleri araştırmalarında, öğretmenlerin süreçte çocuklarının derse adaptasyonu konusunda, çocuğun gelişim alanlarını destekleme konusunda, veli desteği konusunda sorunlar yaşandığı belirlenmiştir. Bahsedilen iki araştırmada da, araştırmamda olduğu gibi okul öncesi öğretmenleri görüşleri doğrultusunda uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar belirlenerek benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Pişken (2021), uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda, öğretmenlerin en çok veli kaynaklı sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Pişken (2021) araştırma sonucunda olduğu gibi, araştırmamda da veli kaynaklı problemlerin uzaktan eğitim sürecini fazlasıyla olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Seyhan (2021), Covid-19 salgını döneminde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasında, uzaktan eğitim sürecinde öğretmen adaylarının alt yapı, materyal sorunu, öğrenmede zorluklar vb. sıkıntılar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu tez çalışmasında elde edilen bulgular, araştırmamın sonuçları ile örtüşür niteliktedir.

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Gelişim Alanlarında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Tartışma

Acar, Erbaş ve Eryaman (2021), Covid-19 salgını döneminde yapılan uzaktan eğitime yönelik okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini ele alarak inceledikleri araştırmalarında, çocuğun gelişim alanları göz önünde bulundurulduğu zaman, çocuğun odaklanma sorunu yaşadıkları, dersleri bilişsel anlamda takip de zorlandıkları ve sürecin motor gelişimlerine katkı sunmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırma kendi araştırmamda olduğu gibi okul öncesi öğretmenleri ile yapılmıştır. Gelişim alanında yaşanan zorluklarda benim yapmış olduğum araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin bilişsel gelişim alanında zorluk

yaşamadığı belirlenmiştir. Ancak bu araştırma sonucunda olduğu gibi öğretmenlerin psiko-motor gelişim alanını desteklemede zorluklar yaşadıkları belirlenmiştir. Yürek (2021), salgın sürecinde uzaktan eğitimin okul öncesi eğitimde uygulanabilirliğini araştırdığı araştırmasında, çocukların sosyal-duygusal gelişim alanında sorunlar yaşayacakları, bilişsel gelişim alanında sürecin destekleyici olabileceği; dil gelişimi, motor gelişim ve öz bakım becerileri açısından ise ortak bir görüşe sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Gelişim alanında yaşanan zorluklarda bu tez çalışmasının sonuçlarına göre, öğretmenlerin bilişsel ve dil gelişim alanında zorluk yaşamadıkları ancak psiko-motor ve sosyal-duygusal gelişim alanına hitap etme de oldukça zorlandıkları belirlenmiştir. Ayrıca öz bakım becerileri geliştirme adına veli desteğini önemsedikleri belirlenmiştir.

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Yapılan Etkinliklerde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Tartışma

Yurtbakan ve Akyıldız (2020), sınıf öğretmenlerinin, ilkökul öğrencilerinin ve velilerinin Covid-19 döneminde uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini ele almak amacıyla yaptıkları araştırmalarının sonucunda, uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan olumsuzluklar olarak, öğretmen ile öğrencilerin yeteri iletişim sağlayamamasının, öğrencinin aktif olmamasının öğrencilerin motivasyonlarını düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Akgül (2021), sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek için yaptığı çalışmasında, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde arkadaşlarını özledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Her iki araştırma sonucu ile araştırmamın sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Araştırmamın sonucuna göre çocukların derslerde aktif olamaması, sürekli ekran başında olmaları aynı zamanda sürecinde uzamasıyla birlikte özlemin de artmasıyla zamanla çocuklar derslere girmek istememişlerdir.

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Veliler İle İlgili Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Tartışma

Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin'in (2020), Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerini

belirlemek için yaptığı araştırmalarında, uzaktan eğitim sürecinde etkileşimin kısıtlı olması, öğrencinin aktif olmaması, yaşanan alt yapı sorunları vb. sebeplerden dolayı sürecin verimli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapmış olduğum araştırmamın sonucu ile yapılan araştırma sonuçları benzer niteliktedir. Yolcu (2020), Covid-19 salgını sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitim deneyimlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmasında, ev ortamında oluşan dikkat dağınıklığının uzaktan eğitim sürecini olumsuz anlamda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bahsedilen araştırmanın sonucunda olduğu gibi kendi araştırmamın sonucunda da, oda sayısının azlığı ve evdeki kişi sayısının fazlalığı ile öğrencilerin derslere adapte olamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Atik & Avcı (2021)'nın, uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma-yazma öğretiminde 1. sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları zorlukları belirlemek amacıyla yapmış oldukları araştırmanın sonucuna göre, öğretmenlerin teknolojik alt yapı sorunu, teknolojik alet yetersizliği sorunu ve veli kaynaklı sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Araştırmanın belirlenen sonuçlarıyla bu tez çalışmasının sonuçları birbirini destekler niteliktedir.

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Mesleki Gelişim Etkinlikleri İle İlgili Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Tartışma

Erşahan (2021), öğretmenlerin pandemi sürecine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasının sonucunda, öğretmenlerin motivasyon kaybı ve uyum sorunu yaşadıklarını, ayrıca öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili kendini geliştirme imkanı elde ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Sayan (2020)'ın, Covid-19 sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yaptığı çalışmanın sonucuna göre, öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin bu süreç ile ilgili desteğe ihtiyacı olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenler dijital ortamlarla ilgili kendilerini geliştirme imkanı elde ettiklerini ifade ettiklerini bildirmişlerdir. Bahsedilen iki araştırmanın sonuçlarında olduğu gibi bu tez çalışmasının sonucu da, öğretmenlerin sürece yabancı olmalarının verdiği bir endişe ile ve aynı zamanda uzaktan eğitimin sunmuş olduğu zaman ve mekan esnekliğinden dolayı kendilerini geliştirme imkanı buldukları belirlenmiştir.

Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde araştırma sonuçlarına yönelik ve ileride yapılacak çalışmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler

- Türkiye’de teknolojik alt yapı konusunda çalışmalar yapılarak, bu alandaki eksiklikler giderilebilir.
- Uzaktan eğitim sürecinde en büyük sorunun teknik sorunlar olduğu düşünülerek, bu alanda iyileştirme çalışmaları yapılabilir.
- Çocukların ve öğretmenlerin teknolojik aletlere ulaşmalarında maddi kolaylıklar sağlanabilir.
- Uzaktan eğitim sürecine çeşitli imkansızlıklardan dolayı katılamayan çocuklara telafi eğitimi verilebilir.
- Uzaktan eğitim sürecinde materyal hazırlama konusundaki eksikliklerin giderilmesi için, kullanılan malzemeler genişletilebilir.
- Velilerin sürece dahil olması için aile katılımı etkinliklerine yer verilebilir.
- Uzaktan eğitim süreci uygulayacak öğretmenlere, süreç ile ilgili hizmet içi eğitim fırsatları sunulabilir.
- Dijital platformu yetkin kullanabilmek adına, öğretmenlere kurs ve seminerler düzenlenebilir.
- Derslerin verimli ve etkin geçmesi adına, süreçte dikkat çekici etkinlikler yapılabilir.
- Öğretmenlerin motivasyon düşüklüğü yaşamaması adına, gerekli destekleyici hizmetler sunulabilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Araştırma farklı örneklemeler ile tekrarlanarak sonuçların bölgesel karşılaştırılması yapılabilir.
- Araştırmanın genel amacı dikkate alındığında öğretmenlerin yanı sıra, veliler, çocuklar ve okul yöneticilerinden de veriler toplanarak daha büyük resmin incelenmesi yapılmalıdır.
- İleride yapılacak çalışmalarda öğretmenlerin yanı sıra, veliler, çocuklar ve okul yöneticilerinden de veriler toplanarak okul öncesi dönemi çocuklara verilebilecek hibrit öğrenme ortamları değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Acar, E., Erbaş, E., & Eryaman, M. (2021). Okul öncesi Öğretmenlerinin Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırılmaları Dergisi*, 7(4), 31-54.
- Akgül, G. (2021). *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, Ortaokul Öğrencilerinin ve Öğrenci Velilerin Pandemi Sürecindeki Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Uşak: Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Akyüz, Y. (1996). Anaokullarının Türkiye’de Kuruluş ve Gelişim Tarihiçesi, *Millî Eğitim Dergisi*, sayı:132, 11-17.
- Andrisyah, A., & İsmiatun, A N. (2021). The Impact of Distance Learning Implementation in Early Childhood Education Teacher Profesional Competence. *Jurnal Obsesi: Jurnal Pendidikan Anak Usia Dini*, 5(2). 1815-1824.
- Antalyalı, Ö. L. (2004). *Uzaktan Eğitim Algısı ve Yöneylem Araştırması Dersinin Uzaktan Eğitim İle Verilebilirliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aral, N., & Kadan, G. (2021). Pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları problemlerin incelenmesi. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(2). 99-114.
- Arar, A. (1999). *Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi, Uzaktan Eğitim Uygulama Modelleri ve Maliyetleri*. 1. Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı, Ankara.
- Aslanargun, E., & Tapan, F. (2012), Okul Öncesi Eğitim ve Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 219-238.
- Atik, H., & Avcı, F. (2021), Uzaktan Eğitim Sürecinde İlk Okuma-Yazma Öğretiminde Eğitim Teknolojilerini Kullanan 1. Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Zorluklar ve Çözüm Önerileri. *International Journal of Contemporary Educational Studies (INTCES)*, 7(2), 687-708.
- Ayaydın, A. (2010). Okul Öncesi Dönemde Görsel Sanatlar Eğitiminin Bireye Kazandırdığı Değerler. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 187-200.
- Baek, Y., Zhang, H., & Yun. (2017). Teachers’ Attitudes Toward Mobile Learning in Korea. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 16(1), 154- 163.

- Bakiođlu, Būřra & Mustafa evik. (2020). Covıd-19 Pandemisi Sūrecinde Fen Bilimleri Őđretmenlerinin Uzaktan Eđitime İliřkin GŐrūřleri, *Journal Of Turkish Studies*, 15(4), 109–29.
- Balaban, E. (2017). *Tūrkiye’de Okul Őncesi Eđitim ve Okul Őncesi Eđitim Őđretmenlerinin YŐnetim Sūrecinde Karřılařtukları Sorunlar*. Yūksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Őniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitūřsū.
- Bařar, M., Arslan, S., Gūnsel, E., & Akpınar, M. (2019). Őđretmen Adaylarının Uzaktan Eđitim Algısı. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 3(2), 14-22.
- Bařaran, M., Dođan, E., Karaođlu, E., & řahin, E. (2020). Koronavirūř (Covıd-19) Pandemi Sūrecinin Getirisi Olan Uzaktan Eđitimin Etkililiđi Őzerine Bir alıřma, *Academia Eđitim Arařtırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Biriři, S. (2013). Video Konferans Tabanlı Uzaktan Eđitime İliřkin Őđrenci Tutumları ve GŐrūřleri, *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 1(2), 24-40
- Boling, E. C., Hough, M., Krinsky, H., Saleem, H., & Stevens, M. (2012). Cutting the Distance in Distance Education: Perspectives on What Promotes Positive, Online Learning Experiences. *The Internet and Higher Education*, 15(2), 118-126.
- Bontempi, E. (2003). Motivation and Distance Learning: What we Knows So Far. Web: <http://www.xplanazine.com/2003/11/motivation-and-distance-learning-what-weknow-so-far> adresinden 27.11.2021’de alınmıştır.
- Bozkurt, S. (2017). *Uzaktan Eđitim Yayıncılıđında Sinematografik Tasarımın Őnemi ve Etkileri Būlent Ecevit Őniversitesi Uzaktan Eđitim Uygulama ve Arařtırma Merkezi Őrneđi*. Yūksek Lisans Tezi, İstanbul: Okan Őniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitūřsū.
- akır, H. (2022). *Sınıf Őđretmeni Adaylarının Uzaktan Eđitime YŐnelik GŐrūřlerinin İncelenmesi*. Yūksek Lisans Tezi. Elazıđ: Fırat Őniversitesi, Eđitim Bilimleri Enstitūřsū.
- elik, M. (2007). *Tūrkiye’de Okul Őncesi Eđitimin Geliřimi*. Yūksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatūrk Őniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitūřsū.
- oban, S. (2013). Uzaktan ve Teknoloji Destekli Eđitimin Geliřimi. XVI. *Tūrkiye’de İnternet Konferansı*, Mart 18, 2022 tarihinde <http://inet-tr.org.tr/inetconf17/bildiri/26.pdf> adresinden alındı.
- Dong, C., Cao, S., & Li, H. (2020). Young Children’s Online Learning During COVID19 Pandemic: Chinese Parents’ Beliefs and Attitudes. *Children and Youth Services Review* 118. 1-9. Nisan, 1 2022 tarihinde <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.105440> adresinden alındı.

- Doric, B., Blagojevđ, M., Papđy, M., & Stankovđ, N. (2020). Students' Attitudes Regarding Online Learning During Covid-19 Pandemic. *E-learning*, (3), 1-011.
- Duman, S.N. (2020). Salgın Döneminde Gerçekleştirilen uzaktan Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi, *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 95-112.
- Eadie, P., Levickis, P., Murray, L., Page, J., Elek, C., & Church, A. (2021). Early childhood educators' wellbeing during the COVID-19 pandemic. *Early Childhood Education Journal*, 49(5), 903-913.
- Erşahan, B. (2021). *Öğretmenlerin Pandemi Sürecine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ergüney, M. (2017). *İnternet Yoluyla Uzaktan Eğitim Uygulamaları: Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eti, İ. ve Karaduman, B. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinin Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterlikleri Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 635-656.
- Fauziddin, M., Mayasari, D., & Rizki, L. M. (2021). Effective Learning for Early Childhood during Global Pandemic. *Al-Ishlah: Jurnal Pendidikan*, 13(1), 515-522.
- Ford, T. G., Kwon, K. A., & Tsotsoros, J. D. (2021). Early childhood distance learning in the US during the COVID pandemic: Challenges and opportunities. *Children and Youth Services Review*, 131, 106297.
- Foti, P. (2020). Research in Distance Learning in Greek Kindergarten Schools During the Pandemic of Covid-19: Possibilities, Dilemmas, Limitations. *European Journal of Open Education and E-learning Studies*, 5(1), 19-40.
- Gayvoronskiy, V.G. (2020). The teachers' opinion on efficiency of distance education. *Bulletin Of Nizhnevartovsk State University*, (3), 11-17. doi: 10.36906/2311-4444/20-3/02.
- Gözüm, A. İ. C., Metin, Ş., Uzun, H., & Karaca, N. H. (2022). Developing the Teacher Self-Efficacy Scale in the Use of ICT at Home for Pre-school Distance Education During Covid-19. *Technology, Knowledge and Learning*, 1-31.
- Güler, E. (2018). Açık ve Uzaktan Öğrenme Ortamlarında Esneklik, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 4(3), 75-95.
- Halder, U. K. (2012). A Study on Distance Learners _ Attitude towards Distance Education. *Indian Streams Research Journal*, 2(7), 1-4.

- Haşiloğlu, M.A., Durak, S & Arslan, A. (2020). Covid-19 Uzaktan Eğitim Sürecinde Fen Bilimleri Şube Rehber Öğretmenlerinin Gözünden Öğretmen, Öğrenci Velilerin Değerlendirilmesi, *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(3), 214-39.
- İpekli, N. (2022). *Öğretmenlerin Covid-19 Pandemisi Öncesi ve Sonrasındaki Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Khader, F. R. (2012). Teachers' pedagogical beliefs and actual classroom practices in social studies instruction. *American International Journal of Contemporary Research*, 2(1), 73-92.
- Kaya, F. (2021). *Pandemi Sürecinde Çalışan Kadın Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kılınç, E. (2021). *Covid-19 Pandemi Döneminde Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretimine İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Malatya: Malatya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kırık, M. A. (2014). Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Türkiye'deki Durumu, *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Kırık, A. M. & Özkoçak, V. (2020). Yeni Dünya Düzeni Bağlamında Sosyal Medya ve Yeni Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi. *The Journal Of Social Sciences*, 45(7), 133-154.
- Kim, C., Kim, M. K., Lee, C., Spector, M. & DeMeester, K. (2013). Teacher beliefs and technology integration. *Teaching and Teacher Education*, 29, 76-85.
- Kocayiğit, A., & Uşun, A. (2020). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları (Burdur İli Örneği), *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 285-299.
- Koçdar, S. (2006). *Uzaktan Eğitim Ders Kitaplarının Geribildirim Açısından Değerlendirilmesi: Anadolu Üniversitesinin Uzaktan Eğitim Veren İşletme ve İktisat Fakülteleri Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koçyiğit, S. (2007). *Farklı Ülkelerde Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Gelişimi*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurnaz, E., & Serçemeli, M. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 4(1), 40-53.

- Lu, H., Stratton, C W & Tang, YW. (2020) Wuhan, Çin'de Bilinmeyen Etiyoloji Pnömonisi Salgını: Gizem ve Mucize. *Tıbbi Viroloji Dergisi*, (92), 401-402.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2013), *Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Milli Eğitim Bakanlığı MEB. (1993). *Okul Öncesi Eğitimi Komisyon Raporu*. On Dördüncü Milli Eğitim Şurası, Ankara: Milli Eğitim Yayınları, 218-262.
- Morabito, M. G. (1999). Online Distance Education: Historical Perspective and Practical Application, Unpublished Doctoral Thesis, American Coastline University.
- MukovıZ, O. P. (2016). The Examination of Readiness of Primary School Teachers to Distance Learning in the System of Lifelong Education. *GLOKALde* , 2(1), 27-44.
- Nasser, R. & Abouchedid, K. (2010). Attitudes and concerns towards distance education: the case of lebanon. *Online Journal of Distance Learning Administration* 3(4), 1-12.
- OECD (2015). Toplumsal Cinsiyet Eşitliği. *Eğitime Yön Veren Eğilimler*, 7, 1-12.
- Oliver E L (1994), Video Tools For Distance Education, In B. Wills (Ed.) *Distance Education Strategies and Tools*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications, 165-195.
- Oğuzkan, Ş. & Oral, G. (2000). *Kız Sanat Okulları İçin Okul Öncesi Eğitim*. İstanbul, Milli Eğitim Basımevi
- Özel, S. Y. (2017). *Okul Öncesi Öğrencilerinin Müziksel Becerileri Ve Uygulanan Müzik Eğitim-Öğretiminin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özgen, A. B. (2022). *Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Bir İnceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Pişken, T. M. (2021). *Sınıf Öğretmenlerinin Pandemi Salgın Nedeniyle Uygulanan Uzaktan Eğitim Hakkında Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Poyraz, H & Dere H. (2011). *Okul Öncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri* (4.Baskı). Ankara, Anı Yayıncılık.
- Radu, M. C., Schnakovszky, C., Herghelegiu, E., Ciubotariu, V. A., & Cristea, I. (2020). The Impact of the Covid-19 Pandemic on the Quality of Educational Process: A Student Survey. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(21), 1-15.

- Saltürk, A. & Güngör, C. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Gözünden Covid-19 Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitime Geçiş Deneyimi, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(36), 138-174.
- Sapsağlam, Ö. (2020), Okul Öncesi Eğitim Programlarının Milli Kavramlar Açısından İncelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), s.1-17.GİRİ
- Sayan, H. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 11(42), 100-122.
- Seyhan, A. (2021). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Covid-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimleri ve Görüşleri, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 65-93.
- Spadafora, N., Reid-Westoby, C., Pottruff, M., Wang, J., & Janus, M. (2022). From full day learning to 30 minutes a day: A descriptive study of early learning during the first COVID-19 pandemic school shutdown in Ontario. *Early childhood education journal*, 1-13.
- Şahin, M. (2021). Dünya’da ve Türkiye’de Yükseköğretimde Uzaktan Eğitimin Tarihi ve Gelişim Süreci, *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 91-113.
- Tanrıverdi, H. D. & Erişen, Y. (2010). Okulöncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarıyla Yeni Okulöncesi Eğitim Programının Hedeflerine Ulaşılma Derecesi Arasındaki İlişkinin Değerlendirmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 1644-1657.
- Taylor, J. (1992). Distance Education and Technology in Australia: A conceptual Framework, *International Council for Distance Education Bulletin*, 28, 22-30.
- Taş, H. (2021). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Uygulamaya Konan Uzaktan Eğitimin Paydaş Görüşleri Bağlamında Değerlendirilmesi, *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 12(23), 24-49.
- Tos, F. (2001). Çocuğun Gelişiminde Okul Öncesi Eğitim (1.Baskı). İstanbul, Kariyer Yayıncılık.
- Üstün, Ç. & Özçiftçi, S. (2020). COVID-19 Pandemisinin Sosyal Yaşam ve Etik Düzlem Üzerine Etkileri: Bir Değerlendirme Çalışması, *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 25(1), 142-153.
- Yadigar, G. (2010). *Uzaktan Eğitim Programlarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yalçın, S. (2020). *Diş Hekimliğinde Yeni Dönem Covid-19 Pandemisi Ve Alınacak Önlemler*. İstanbul: Quintessence Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, C. M. (2008): Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(25), 91-110.
- Yılmaz, E. (2022). *Pandemi Dönemi Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumlarının Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yolcu H. H. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemi sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitim deneyimleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 237-250.
- Yurtbakan, E., & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin Covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977.
- Yürek, E. (2021). *Okul Öncesi Eğitimde Uzaktan Eğitimin Uygulanabilirliğine Yönelik Okul Öncesi Öğretmenlerinin Ve Alandaki Akademisyenlerin Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

EKLER

Ek 1: Kişisel Bilgi Formu

Sayın Katılımcı;

Bu araştırma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Anabilim Dalı yüksek lisans programı kapsamında Dr. Öğretim Üyesi Elif AKDEMİR danışmanlığında, İbrahim KANDEMİR tarafından yüksek lisans tezi olarak yürütülmektedir. Araştırmada kullandığım kişisel bilgi formu ile görüşme sonu sorularında kişisel bilgileriniz kullanılmayacak olup, vereceğiniz yanıtlar araştırmanın bilimsel amacına ulaşmasına katkı sağlayacaktır ve yardımcı olacaktır.

İçten ve samimi cevaplarınız için teşekkür ederim.

Cinsiyet	Kadın ()			Erkek ()	
Sınıf Mevcudu	En fazla 10 ()	11-15 ()	16-20 ()	20 üstü ()	
Hizmet Süresi	1-5 yıl()	6-10 yıl()	11-15 yıl()	16-20 yıl()	20 üstü yıl()
Yerleşim Yeri	Merkez()			Kırsal ()	
Hangi kurumda görev yapıyorsunuz?				Anaokulu()	Anasınıfı()
Kaç yaş Grubu İle Çalışıyorsunuz?	36-48 Ay ()		49-60 Ay ()	61-72 Ay ()	
Uzaktan Eğitim ile İlgili Hizmet İçi Eğitime Katıldınız mı?				Evet ()	Hayır ()

Ek 2: Görüşme Formu Soruları

1. Salgın döneminde uzaktan eğitim sürecinde yaşamış olduğunuz problemler nelerdir?

- *Günlük Eğitim Akışı oluşturma aşamasında yaşamış olduğunuz problemler nelerdir?*
- *Programda yer alan kazanım ve göstergelerin çocuklar tarafından kazanılıp /kazanılmadığının tespit edilmesi aşamasında problemler yaşadınız mı?*
- *Çocukları izleme aşamasında yaşamış olduğunuz problemler nelerdir?*
- *Canlı ders yönetimi esnasında yaşamış olduğunuz problemler nelerdir?*
- *Uzaktan eğitim sürecinde teknik problemler yaşadınız mı (İnternet, bilgisayar, EBA 'ya bağlanamama gibi.)? Yaşadıysanız nasıl çözüm buldunuz?*
- *COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitim sürecinin yüz yüze yapılan eğitime göre avantajlı ve dezavantajlı noktalarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?*

2. Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetlerinde gelişim alanlarını düşündüğünüzde zorluklar yaşadınız mı? Bunlar ne tür zorluklardı?

- *Bilişsel gelişim alanı kazanımlarını kazandırmaya dönük zorluk yaşadınız mı? Örnek verebilir misiniz? Üstesinden gelmek için neler yaptınız?*
- *Psikomotor gelişim alanı kazanımlarını kazandırmaya dönük zorluk yaşadınız mı? Örnek verebilir misiniz? Üstesinden gelmek için neler yaptınız?*
- *Sosyal ve Duygusal gelişim alanı kazanımlarını kazandırmaya dönük zorluk yaşadınız mı? Örnek verebilir misiniz? Üstesinden gelmek için neler yaptınız?*
- *Dil gelişim alanı kazanımlarını kazandırmaya dönük zorluk yaşadınız mı? Örnek verebilir misiniz? Üstesinden gelmek için neler yaptınız?*
- *Özbakım beceri alanı kazanımlarını kazandırmaya dönük zorluk yaşadınız mı? Örnek verebilir misiniz? Üstesinden gelmek için neler yaptınız?*

3. Salgın döneminde çocuklarınızın etkinliklere olan ilgilerinin azaldığını düşünüyor musunuz? Neden? Çocukları motive edebilmek, ilgilerini ve katılımlarını artırabilmek amacıyla neler yaptınız/yapıyorsunuz?

4. Velilerinizin yaşadıkları ortam ve fiziksel imkanları göz önünde bulundurduğunuzda, bu durum uzaktan eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?

- *Teknolojik alt yapı yetersizliği, internet bağlantısı sorunu yaşayan çocuklarınız var mı ? Bu tür eksiklikler uzaktan eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?*
- *Tablet, bilgisayar, telefon vs. teknolojik ürünlere sahip olmayan çocuklarınız var mı? Bu tür eksiklikler uzaktan eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?*
- *Ailedeki çocuk sayısı uzaktan eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?*
- *Oda sayısı uzaktan eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?*
- *Uzaktan Eğitim döneminde aile Katılımı ve işbirliği çok önemli hale geldi bu konuda velileriniz çocuklarını ve sizi destekliyor mu?*

5. Salgın döneminde mesleki tutum ve değerler açısından etkilendiğiniz unsurlar nelerdir? Sizi mesleki gelişim etkinliklerine yönlendirdi mi? Ne gibi?

- *Mesleki gelişim faaliyetlerine ihtiyaç duydunuz mu? Neden?*
- *Mesleki yeterlik algınızı (teknolojik yeterlik (EBA) vs, çocuğa ulaşamama, sınıf hakimiyeti sağlayamama) vs. nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?*
- *Mesleğe Bağlılığınızı ve motivasyonunuzu nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?*
- *Zamanı yönetme konusunda nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?*
- *Paydaşların COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitim sürecinde yaşanan zorluklara ve eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik çözüm önerileri nelerdir?*

Ek 3: Etik Kurulu Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.04.2022-154433

Kurum Kayıt Tarihi ve
Sayısı: 24.02.2022/139905

Protokol No: 82

30.03.2022

T.C

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Ses Kaydı
BAŞLIK:	SALGIN DÖNEMİNDE UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİMİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
SORUMLU ARAŞTIRMACI:	Dr. Öğr. Üyesi Elif AKDEMİR
KARAR:	UYGUN

ETİK KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Başkan

Prof. Dr. Ahmet Ferda ÇAKMAK
Üye

Prof. Dr. Ahmet EFİLOĞLU
Üye

Prof. Dr. Ahmet Erkan KOCA
Üye

Doç. Dr. Tülay KUZLU AYYILDIZ
Üye

Doç. Dr. Şaban ÇELİKÖĞLU
Üye

29.05.2014 tarih ve 2014/08-13 sayılı Senato Kararı ile kabul edilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır..

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : İbrahim KANDEMİR
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Uzmanlık Alanı : Sınıf Öğretmeni

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Sınıf Öğretmenliği	Ankara Üniversitesi	2010-2014
Y. Lisans	Eğitim Programları ve Öğretim	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2019-2022

Görevler :

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Sınıf Öğretmeni	Tutak/AĞRI Karaağaç İlkokulu	2015-2018
Sınıf Öğretmeni	Kdz. Ereğli/Zonguldak Ormanlı İlkokulu	2022

Eserler :

- A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:
A1.
- B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:
B1.
- C. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar veya kitaplardaki bölümler: C1. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar:
C1.1.
C2. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplardaki bölümler:
C2.1.
- D. Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:
D1.
- E. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildiriler:
E1.
- F. Sanat ve tasarım etkinlikleri:
F1.
- G. Diğer yayınlar: (Yukarıdaki maddelerde yer alan başlıklardaki kategorilere girmeyen ve belirtmek istenen tüm eserler bu maddenin altında belirtilecektir.)
G1.